

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM „LIPKA“

Materská škola Lipovec Hrabiny 290/11, 038 61 Lipovec

Školský vzdelávací program "LIPKA"

Názov ŠVP: Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách

Názov ŠkVP: Školský vzdelávací program LIPKA

Stupeň vzdelania: Predprimárne vzdelávanie

Dĺžka štúdia: 1 – 4 roky

Forma štúdia: poldenná, celodenná, dištančná

Vyučovací jazyk: slovenský jazyk

Prerokovaný v pedagogickej rade školy: 25.8. 2026

Schválený zriaďovateľom: 27.8. 2026

Rada školy prerokovala Školský vzdelávací program „Lipka“ s účinnosťou od 1. 9. 2026 a nemá k nemu pripomienky.

Platnosť dokumentu od: 1.9.2026

Názov zariadenia: Materská škola Lipovec

Adresa: Ul. Hrabiny č. 290/11, 03861 Vrútky

Kontakt: tel.: 0917890121

e- mail: materska.skola@lipovec.sk

<https://www.lipovec.sk/materska-skola/>

Zriaďovateľ: Obec Lipovec

Adresa: Obec Lipovec, Hrabiny 290/11 ,038 61 Vrútky

IČO: 00316776

Štatutárny zástupca: starostka obce Lipovec

Ing. Dana Petrášková

Kontakt : tel.: 043/ 428 4335, 0915 710 948

e- mail: obec@lipovec.sk

Vypracovala: PhDr. Bc. Michaela Špániková Matisová, PhD.

Riaditeľka materskej školy

1. ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM „LIPKA“

Pri tvorbe ŠkVP LIPKA, sme vychádzali zo skutočnosti, že strom Lipa bola v obci základom pre jej názov Lipovec. Vybrali sme si ju preto aj do názvu nášho ŠkVP.

Strom Lipa poskytuje domov a ochranu viacerým živočíchom vo všetkých ročných obdobiach. Materská škola Lipovec rovnako počas školského roka uchýli deti, poskytne im domov, ochranu, lásku, radosť a ľudský prístup každému dieťaťu. Príroda v okolí materskej školy ponúka množstvo inšpirácii pre rôzne aktivity s deťmi, vhodné na vychádzky spojené s pozorovaním, bádaním a skúmaním okolitej prírody.

Školský vzdelávací program podľa § 7 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“) je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v materskej škole. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a v rade školy.

2. Vymedzenie poslania školy a cieľov výchovy a vzdelávania a zamerania materskej školy materskej školy

Poslaním Materskej školy Lipovec je vytvárať bezpečné, podnetné a prijímajúce prostredie, v ktorom sa každé dieťa môže rozvíjať podľa svojich individuálnych možností, schopností, potrieb a záujmov. Materská škola podporuje prirodzenú zvedavosť detí, ich radosť z objavovania, poznávania, pohybu, hry a spolupráce s ostatnými deťmi.

Vzhľadom na environmentálne zameranie školy je poslaním materskej školy viesť deti k citlivému a zodpovednému vzťahu k prírode, k životnému prostrediu, k sebe samému aj k ľuďom vo svojom okolí. Deti získavajú prvé skúsenosti s ochranou prírody najmä prostredníctvom priameho pozorovania, zážitkového učenia, pobytu vonku, starostlivosti o rastliny, triedenia odpadu, skúmania prírodných javov a praktických činností primeraných ich veku.

Materská škola ako jednotriedna materská škola vytvára rodinnú atmosféru, v ktorej sa deti rôzneho veku prirodzene učia spolupracovať, pomáhať si, rešpektovať sa a učiť sa jeden od druhého. Dôležitou súčasťou poslania školy je podporovať u detí samostatnosť, prosociálne správanie, ohľaduplnosť, sebadôveru a pripravenosť na úspešné pokračovanie vo vzdelávaní v základnej škole.

Vlastné ciele materskej školy

Vlastné ciele Materskej školy Lipovec vychádzajú z environmentálneho zamerania školy, jednotriednej organizácie výchovy a vzdelávania, z podmienok školy a zo záverov autoevalvácie materskej školy. Sú formulované vo vzťahu k osobnostnému rozvoju detí.

Cieľom Materskej školy Lipovec je, aby dieťa:

- prejavovalo záujem o prírodu, všímalo si jej krásu, rozmanitosť a zmeny v priebehu roka,
- získavalo primerané skúsenosti s pozorovaním rastlín, živočíchov, počasia, prírodných javov a životného prostredia vo svojom okolí,
- vytváralo si pozitívny a citlivý vzťah k prírode prostredníctvom priameho kontaktu s ňou, pobytu vonku, hry, pohybu, skúmania a praktických činností,
- osvojovalo si základné návyky šetrného a ohľaduplného správania k prírode, najmä starostlivosť o rastliny, ochranu živočíchov, šetrenie vodou, udržiavanie poriadku a triedenie odpadu,
- rozvíjalo svoju zvedavosť, tvorivosť, predstavivosť a schopnosť hľadať jednoduché riešenia v situáciách súvisiacich s prírodou a každodenným životom,

- upevňovalo si návyky zdravého životného štýlu prostredníctvom pravidelného pohybu, pobytu vonku, starostlivosti o svoje zdravie, hygienu a bezpečnosť,
- rozvíjalo samostatnosť, sebaobslužné návyky, sebadôveru a schopnosť primerane vyjadrovať svoje potreby, pocity a názory,
- učilo sa spolupracovať s deťmi rôzneho veku, pomáhať mladším kamarátom, prijímať pomoc od starších detí a rešpektovať pravidlá spoločného života v triede,
- rozvíjalo prosociálne správanie, ohľaduplnosť, empatiu, toleranciu a schopnosť riešiť jednoduché konfliktné situácie primeraným spôsobom,
- získavalo pozitívny vzťah k svojmu domovu, obci, tradíciám, kultúrnym hodnotám a k prostrediu, v ktorom žije,
- rozvíjalo komunikačné schopnosti, slovnú zásobu a schopnosť vyjadrovať svoje poznatky, zážitky a skúsenosti z pozorovania prírody a každodenných činností,
- primerane svojim možnostiam získavalo základy pripravenosti na vstup do základnej školy najmä v oblasti samostatnosti, sústredenia, komunikácie, spolupráce, pracovných návykov a pozitívneho vzťahu k učeniu.

Zameranie materskej školy

Materská škola Lipovec je jednotriedna materská škola s environmentálnym zameraním. Zameranie školy vychádza z podmienok školy, z jej veľkosti, rodinného charakteru, z možností využívania školského dvora, prírodného prostredia obce a blízkeho okolia školy.

Environmentálne zameranie školy umožňuje deťom poznávať prírodu prirodzeným spôsobom, prostredníctvom každodenných skúseností, pozorovania, pohybu, hry a praktických činností. Deti sú vedené k tomu, aby si všímali krásu a rozmanitosť prírody, pozorovali zmeny v ročných obdobiach, spoznávali rastliny, živočíchy a prírodné javy, učili sa chrániť prírodu a správať sa ohľaduplne k svojmu okoliu.

V jednej triede sa deti rôzneho veku učia žiť v jednej skupine, pomáhať si, rešpektovať rozdielne schopnosti a potreby kamarátov, preberať primeranú zodpovednosť a vytvárať si pozitívne vzťahy. Staršie deti sú pre mladšie deti prirodzeným vzorom a mladšie deti sa učia pozorovaním, napodobňovaním a spoluprácou.

Materská škola sa zameriava na rozvíjanie environmentálneho cítenia detí, zdravého životného štýlu, pohybových návykov, tvorivosti, samostatnosti, komunikačných schopností a prosociálneho správania. Výchovno-vzdelávacia činnosť je realizovaná najmä prostredníctvom hry, zážitkového učenia, pobytu vonku, pozorovania, experimentovania, tvorivých činností, rozhovorov a praktických aktivít.

Zameranie materskej školy smeruje k tomu, aby si deti vytvárali pozitívny vzťah k miestu, v ktorom žijú, k prírode vo svojom okolí, k práci človeka, k tradíciám, k zdravému spôsobu života a k hodnotám, ktoré podporujú ohľaduplnosť, spoluprácu a zodpovednosť.

3. Stupeň vzdelania

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného roka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania.

4. Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania

Materská škola poskytuje **celodennú** výchovu a vzdelávanie s možnosťou **poldennej** dochádzky dieťaťa do MŠ. Dĺžka dochádzky je spravidla tri roky, pohybuje sa podľa rozsahu od nástupu dieťaťa až po plnenie povinného predprimárneho vzdelávania v MŠ.

Denná forma výchovy a vzdelávania sa môže uskutočňovať aj ako **dištančná**:

- a) v celom rozsahu vzdelávania zabezpečovaného materskou školou pre deti, ak sa vyhlási výnimočný stav, núdzový stav alebo mimoriadna situácia,
- b) v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;
- c) v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa materskej školy pre deti, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, ak kvôli zdravotnému stavu alebo z iných závažných dôvodov (napr.: rodinné dôvody, ohrozenie bezpečnosti a zdravia iných detí, ktoré sú účastníkmi výchovy a vzdelávania), nemôžu plniť povinné predprimárne vzdelávanie formou pravidelného denného dochádzania, najdlhšie počas troch po sebe idúcich mesiacov,
- d) v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však jeden mesiac, z dôvodov podľa § 150a ods. 2 školského zákona.

Na predprimárne vzdelávanie sa prijíma dieťa od troch rokov veku; výnimočne možno prijať dieťa od dovŕšenia dvoch rokov veku. Predprimárne vzdelávanie je povinné pre dieťa, ktoré dosiahlo 5 rokov veku do 31. augusta.

Povinné predprimárne vzdelávanie dieťa plní formou pravidelného denného dochádzania v pracovných dňoch v rozsahu najmenej štyri hodiny denne, okrem času školských prázdnin. Dieťa so zdravotným znevýhodnením môže plniť povinné predprimárne vzdelávanie v rozsahu menej ako štyri hodiny denne za podmienok ustanovených zákonom.

Výchova a vzdelávanie sa v materskej škole uskutočňuje prostredníctvom nasledovných foriem denných činností:

- hry a činnosti podľa výberu detí,
- zdravotné cvičenie,
- vzdelávacia aktivita,
- pobyt vonku,
- činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, odpočinok).

5. Učebné osnovy

Učebné osnovy Materskej školy Lipovec sú vypracované v podobe obsahových celkov. Zohľadňujú podmienky jednotriednej materskej školy, environmentálne zameranie školy, potreby detí predškolského veku, miestne prírodné prostredie, tradície obce a osobitosti učenia sa detí v predprimárnom vzdelávaní. Obsahové celky sú spracované spravidla na obdobie jedného mesiaca. Jednotlivé témy a podtémy sú orientačné a učiteľky ich môžu prispôbovať aktuálnym potrebám detí, počasiu, ročnému obdobiu, dňaniu v obci, záujmom detí a podmienkam materskej školy.

Každý obsahový celok integruje všetky vzdelávacie oblasti štátneho vzdelávacieho programu: Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda, Človek a spoločnosť, Človek a svet práce, Umenie a kultúra a Zdravie a pohyb.

Vzhľadom na environmentálne zameranie školy sa vo všetkých obsahových celkoch primerane uplatňuje poznávanie prírody, pobyt vonku, priame pozorovanie, bádateľské aktivity, starostlivosť o rastliny a

živočíchy, ochrana životného prostredia, triedenie odpadu, šetrenie prírodných zdrojov a vytváranie ohľaduplného vzťahu k prírode a okolitému prostrediu.

Niektoré výkonové štandardy sa dosahujú priebežne počas celého školského roka v každodenných hrách, činnostiach, režimových momentoch, pobyte vonku, sebaobslužných činnostiach, komunikácii a sociálnych situáciách v triede.

Priebežne sa rozvíjajú najmä: kultúrne, hygienické, stravovacie a spoločenské návyky detí, sebaobsluha pri obliekaní, vyzliekaní, stolovaní a osobnej hygiene, dodržiavanie pravidiel spoločného života v triede, bezpečné správanie v triede, v priestoroch materskej školy, na školskom dvore, pri pobyte vonku a v cestnej premávke, priateľské vzťahy medzi deťmi, spolupráca, vzájomná pomoc a rešpekt, primerané riešenie konfliktov, komunikačné zručnosti, aktívne počúvanie, vyjadrovanie potrieb, názorov, pocitov a zážitkov, samostatnosť, zodpovednosť a schopnosť dokončiť začatú činnosť, rozvíjanie hier a činností podľa výberu detí, rozvíjanie hrubej a jemnej motoriky, šetrné zaobchádzanie s hračkami, knihami, pomôckami, prírodninami a prostredím materskej školy, návyky zdravého životného štýlu a pravidelného pobytu vonku.

6. Vyučovací jazyk

Predprimárne vzdelávanie sa v Materskej škole Lipovec uskutočňuje vo vyučovacom jazyku: slovenský jazyk.

7. Systém podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Materská škola Lipovec uplatňuje vo výchove a vzdelávaní princípy inkluzívneho vzdelávania. Vytvára také podmienky, aby sa každé dieťa prijaté do materskej školy mohlo primerane svojim možnostiam zapájať do výchovno-vzdelávacej činnosti, cítilo sa prijaté, bezpečne a malo možnosť rozvíjať sa spôsobom a tempom, ktoré rešpektuje jeho individuálne osobitosti, rozvojové možnosti, zdravotný stav, sociálne a rodinné zázemie.

Cieľom podpory detí v Materskej škole Lipovec je vytvárať prijímajúce, bezpečné a podnetné prostredie, v ktorom sa každé dieťa môže aktívne zúčastňovať na hrách, činnostiach, učení, pobyte vonku, spoločných aktivitách a živote triedy. Podpora detí sa nevzťahuje iba na deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ale na všetky deti, ktoré v určitom období potrebujú väčšiu mieru porozumenia, pomoci, povzbudenia, prispôbenia podmienok alebo individuálneho prístupu.

Materská škola Lipovec je jednotriedna materská škola. Táto skutočnosť umožňuje vytvárať rodinnú atmosféru, úzke vzťahy medzi deťmi rôzneho veku, prirodzenú spoluprácu, vzájomnú pomoc a individuálnejšie poznanie potrieb každého dieťaťa. Staršie deti sa prirodzene učia pomáhať mladším deťom a mladšie deti získavajú skúsenosti pozorovaním, napodobňovaním a spoluprácou so staršími kamarátmi.

V materskej škole v súčasnosti nepôsobí pedagogický asistent ani školský podporný tím. Podporu deťom zabezpečujú pedagogickí zamestnanci materskej školy v spolupráci so zákonnými zástupcami detí a podľa potreby s Centrom poradenstva a prevencie.

Pedagogická podpora detí v triede

Pedagogická podpora detí sa uskutočňuje priebežne v každodenných hrách, činnostiach, režimových momentoch, pobyte vonku, spoločných aktivitách a individuálnych situáciách. Učiteľky sledujú prejavy,

potreby, záujmy, tempo učenia, sociálne správanie, komunikáciu, sebaobsluhu, motorický vývin, emocionálne prežívanie a adaptáciu každého dieťaťa.

Podpora v triede sa realizuje najmä prostredníctvom: individuálneho prístupu k dieťaťu, rešpektovania vývinovej úrovne, tempa a možností dieťaťa, diferenciacie náročnosti úloh a činností, ponuky rôznych spôsobov zapojenia dieťaťa do činností, povzbudzovania dieťaťa a posilňovania jeho sebadôvery, poskytovania primeranej pomoci a opory, využívania názorných, praktických, pohybových, zážitkových a hravých foriem učenia, vytvárania priestoru na opakovanie, precvičovanie a upevňovanie zručností, využívania prirodzených situácií v triede na rozvoj komunikácie, samostatnosti a sociálnych vzťahov, spolupráce mladších a starších detí v jednotriednej skupine, úpravy organizácie činností podľa aktuálneho stavu a potrieb detí.

Učiteľky plánujú a realizujú výchovno-vzdelávaciu činnosť tak, aby sa do nej mohli zapojiť všetky deti. Pri činnostiach ponúkajú deťom primeranú mieru podpory, rešpektujú ich aktuálne možnosti a podľa potreby volia jednoduchšie alebo náročnejšie úlohy. Deťom poskytujú dostatok času na premýšľanie, dokončenie činnosti, vyjadrenie názoru, osvojovanie zručností a zvládanie nových situácií.

Vzhľadom na environmentálne zameranie školy sa ako významná forma podpory využíva aj pobyt vonku, priame pozorovanie, kontakt s prírodou, pohyb, bádateľské aktivity, zmyslové vnímanie a praktické činnosti. Tieto formy učenia umožňujú zapájať deti rôznych schopností, potrieb a učebných štýlov.

Individuálna podpora konkrétnych detí

Ak učiteľka zistí, že dieťa potrebuje zvýšenú mieru podpory, poskytuje mu individuálnu pomoc priamo v triede. Táto podpora môže byť krátkodobá alebo dlhodobějšía podľa potrieb dieťaťa.

Individuálna podpora môže byť zameraná najmä na: uľahčenie adaptácie dieťaťa na materskú školu, podporu komunikácie a rozvoja reči, podporu sociálneho začlenenia dieťaťa do kolektívu, rozvoj sebaobsluhy a samostatnosti, podporu pozornosti, sústredenia a dokončenia činnosti, rozvoj jemnej a hrubej motoriky, podporu emocionálnej stability a zvládania záťažových situácií, podporu dieťaťa pri pravidlách triedy a spoločného spoluzitia, podporu dieťaťa zo sociálne znevýhodňujúceho alebo jazykovo odlišného prostredia, podporu dieťaťa so zdravotným znevýhodnením alebo vývinovými ťažkosťami, podporu dieťaťa s nadaním alebo výrazným záujmom o určitú oblasť.

Individuálna podpora sa realizuje najmä formou rozhovoru, názorného vedenia, opakovania, povzbudenie, úpravy náročnosti činností, rozdelenia úlohy na menšie kroky, využívania pomôcok, vizuálnej podpory, pohybových a zmyslových aktivít, pokojného sprevádzania dieťaťa a spolupráce s rodičmi.

Ak dieťa potrebuje podporu nad rámec bežného pedagogického pôsobenia, materská škola po dohode so zákonnými zástupcami odporučí konzultáciu v Centre poradenstva a prevencie. Odporúčania odborníkov následne učiteľky primerane zapracúvajú do výchovno-vzdelávacej činnosti a každodennej práce s dieťaťom.

Spolupráca so zákonnými zástupcami

Spolupráca s rodinou je dôležitou súčasťou systému podpory detí. Materská škola rešpektuje rodinné zázemie dieťaťa a usiluje sa o otvorenú, dôvernú a partnerskú komunikáciu so zákonnými zástupcami.

Spolupráca s rodičmi sa uskutočňuje najmä prostredníctvom: individuálnych rozhovorov, konzultácií podľa potreby, výmeny informácií o adaptácii, správaní, záujmoch, pokrokoch a potrebách dieťaťa, spoločného hľadania vhodných spôsobov podpory dieťaťa, odporúčania odbornej konzultácie v Centre poradenstva a prevencie, spolupráce pri realizácii odporúčaní odborníkov, zapájania rodičov do života materskej školy a environmentálnych aktivít.

Pri riešení potrieb dieťaťa materská škola postupuje citlivo, diskretne a s rešpektom k dieťaťu aj jeho rodine. Cieľom spolupráce nie je hodnotiť rodinu, ale vytvárať spoločnú podporu pre priaznivý rozvoj dieťaťa.

Spolupráca s Centrom poradenstva a prevencie

Materská škola Lipovec spolupracuje s Centrom poradenstva a prevencie. Spolupráca sa realizuje najmä v prípadoch, keď dieťa potrebuje odborné posúdenie, odporúčania alebo podporu v oblasti vývinu, komunikácie, správania, adaptácie, školskej spôsobilosti, zdravotného znevýhodnenia alebo iných individuálnych potrieb.

Spolupráca s Centrom poradenstva a prevencie sa uskutočňuje so súhlasom zákonných zástupcov dieťaťa. Materská škola rešpektuje odporúčania odborných zamestnancov a podľa svojich personálnych, priestorových a materiálnych možností ich uplatňuje vo výchovno-vzdelávacej činnosti.

Učiteľky podľa potreby konzultujú s rodičmi vhodnosť odborného vyšetrenia, poskytujú informácie o prejavoch dieťaťa v materskej škole a spolupracujú pri nastavovaní vhodných podporných postupov.

Podpora detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Ak je do materskej školy prijaté dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, materská škola vytvára podmienky na jeho začlenenie do kolektívu a na jeho účasť na výchovno-vzdelávacej činnosti v čo najväčšej možnej miere.

Podpora dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa realizuje v spolupráci so zákonnými zástupcami, Centrom poradenstva a prevencie a podľa odporúčaní odborníkov. Učiteľky prispôbujú metódy, formy, tempo, organizáciu činností, pomôcky a očakávania individuálnym možnostiam dieťaťa.

Podpora môže zahŕňať najmä: úpravu náročnosti úloh, predĺženie času na splnenie činnosti, opakovanie pokynov, vizuálnu podporu, jednoduchšie a zrozumiteľné inštrukcie, rozdelenie činnosti na menšie kroky, častejšie povzbudenie a spätnú väzbu, podporu pri prechodoch medzi činnosťami, vytvorenie pokojnejšieho priestoru podľa možností triedy, podporu pri komunikácii a sociálnom začlenení, využívanie názorných a praktických pomôcok, spoluprácu s rodičmi pri zosúladovaní postupov v škole a doma.

V prípade potreby môže materská škola v spolupráci so zákonnými zástupcami a príslušnými odborníkmi postupovať podľa odporúčaní na poskytovanie podporných opatrení alebo podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ak je pre dieťa vypracovaný.

Starostlivosť o priaznivú klímu triedy

Materská škola Lipovec vytvára klímu prijatia, bezpečia, dôvery, spolupráce a vzájomného rešpektu. V jednotriednej materskej škole sa osobitná pozornosť venuje vzťahom medzi deťmi rôzneho veku, podpore mladších detí, zodpovednosti starších detí a vytváraní pocitu spolupatričnosti.

Učiteľky vedú deti k tomu, aby: rešpektovali jeden druhého, prijímali odlišnosti medzi deťmi, vedeli požiadať o pomoc a pomoc poskytnúť, vyjadrovali svoje pocity primeraným spôsobom, riešili konflikty pokojne a nenásilne, správali sa ohľaduplne k deťom aj dospelým, spolupracovali v hrách a činnostiach, chránili prírodu, prostredie triedy a spoločné veci.

Priaznivá klíma sa podporuje komunitným kruhom, rozhovormi, spoločnými pravidlami triedy, kooperatívnymi hrami, ranným vítaním, spoločnými rituálmi, oslavou úspechov detí, pozitívnou spätnou väzbou a každodennou podporou prosociálneho správania.

Prevenca diskriminácie, segregácie a nežiaduceho správania

Materská škola uplatňuje preventívne opatrenia na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, segregácie, vyčleňovania, zosmiešňovania, ubližovania a nežiaduceho správania medzi deťmi. Každé dieťa je prijímané ako jedinečná osobnosť bez ohľadu na svoje schopnosti, zdravotný stav, sociálne alebo rodinné zázemie, národnosť, materinský jazyk, kultúrne prostredie alebo iné individuálne osobitosti.

Prevenca sa realizuje najmä prostredníctvom: vytvárania spoločných pravidiel triedy, dôsledného a pokojného riešenia konfliktov, podpory empatie, tolerancie a ohľaduplnosti, rozhovorov o pocitoch, kamarátstve, pomoci a rešpekte, kooperatívnych hier a spoločných aktivít, individuálnych rozhovorov s deťmi, spolupráce s rodičmi, včasného zachytenia prejavov vyčleňovania alebo nevhodného správania, citlivej podpory dieťaťa, ktoré má ťažkosti so začlenením do kolektívu, podpory detí pri prijímaní rozdielov medzi ľuďmi.

V prípade výskytu nežiaduceho správania učiteľky situáciu riešia bezodkladne, pokojne a primerane veku detí. Zameriavajú sa na ochranu dieťaťa, porozumenie príčinám správania, nápravu vzťahov a spoluprácu so zákonnými zástupcami. Podľa potreby odporúčajú konzultáciu s Centrom poradenstva a prevencie.

Včasné rozpoznávanie potrieb dieťaťa

Materská škola venuje pozornosť včasnému rozpoznávaniu individuálnych potrieb detí. Učiteľky priebežne sledujú adaptáciu dieťaťa, jeho komunikáciu, hru, sociálne vzťahy, sebaobsluhu, motoriku, pozornosť, emocionálne prejavy, záujmy a schopnosť zapájať sa do činností.

Zistenia z pedagogického pozorovania sa využívajú na prispôbenie výchovno-vzdelávacej činnosti, na plánovanie individuálnej podpory, na rozhovory s rodičmi a podľa potreby na spoluprácu s Centrom poradenstva a prevencie.

Cieľom včasného rozpoznávania potrieb dieťaťa je predchádzať neúspechu, vyčleňovaniu a dlhodobým ťažkostiam. Materská škola sa usiluje prispôbovať svoje prostredie, organizáciu, metódy a formy práce deťom tak, aby sa každé dieťa mohlo plnohodnotne zúčastňovať na živote triedy a zažívať úspech.

Systém podpory detí v Materskej škole Lipovec je založený na rešpekte k jedinečnosti každého dieťaťa, na včasnom rozpoznávaní jeho potrieb, na individuálnom prístupe, na spolupráci s rodinou, na spolupráci s Centrom poradenstva a prevencie a na vytváraní bezpečného, prijímajúceho a podnetného prostredia. Materská škola sa usiluje prispôbovať deťom tak, aby sa každé dieťa mohlo rozvíjať podľa svojich možností, cítilo sa prijaté a mohlo byť prirodzenou súčasťou kolektívu.

8. Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania

Materská škola Lipovec vníma digitálnu transformáciu vzdelávania ako premyslený, postupný a pedagogicky odôvodnený proces, ktorého cieľom je zmysluplné a veku primerané začleňovanie digitálnych technológií do výchovno-vzdelávacej činnosti. Digitálne technológie sú využívané ako podporný nástroj učenia sa detí, nie ako náhrada hry, pohybu, priamej skúsenosti, pobytu vonku, sociálnej interakcie, tvorivosti a kontaktu s prírodou.

Vzhľadom na environmentálne zameranie školy sa digitálne technológie využívajú najmä na podporu poznávania prírody, pozorovania prírodných javov, vyhľadávania primeraných obrazových a zvukových podnetov, dokumentovania aktivít detí, rozvíjania komunikačných schopností, tvorivosti a základov digitálneho a informatického myslenia. Ich využívanie je vždy primerané veku, potrebám, schopnostiam a zdravotnému stavu detí.

Materská škola dbá na rovnováhu medzi digitálnymi a nedigitálnymi skúsenosťami. Prednosť majú najmä reálne zážitky, manipulácia s predmetmi, pobyt v prírode, experimentovanie, pohyb, hra, rozhovor, tvorivé činnosti a praktické skúsenosti. Digitálne technológie sa využívajú cielene, krátkodobo a zmysluplne vtedy, keď obohacujú výchovno-vzdelávaciu činnosť a pomáhajú deťom lepšie porozumieť svetu okolo seba.

Východiská stratégie

Materská škola Lipovec je jednotriedna materská škola s environmentálnym zameraním. Výchovno-vzdelávacia činnosť sa uskutočňuje v zmiešanej vekovej skupine detí, čo umožňuje prirodzenú spoluprácu, vzájomnú pomoc a individuálny prístup. Digitálne technológie sú preto využívané tak, aby podporovali zapojenie všetkých detí, rešpektovali rozdiely medzi nimi a umožňovali prispôbiť činnosti ich aktuálnym možnostiam.

Škola pri digitálnej transformácii vychádza z reálnych personálnych, priestorových a materiálo-technických podmienok. Využíva dostupné digitálne zariadenia a pomôcky, najmä počítač, interaktívnu tabuľu, digitálne edukačné zdroje, zvukové a obrazové nahrávky, fotografie, prípadne ďalšie digitálne pomôcky podľa aktuálnych možností školy.

Digitálne technológie sú využívané aj na pedagogickú dokumentáciu, prípravu výchovno-vzdelávacej činnosti, komunikáciu s rodičmi, prezentáciu aktivít školy a vyhľadávanie odborných a metodických zdrojov pre pedagogických zamestnancov.

Ciele digitálnej transformácie

Cieľom Materskej školy Lipovec v oblasti digitálnej transformácie je:

- podporovať u detí primerané porozumenie digitálnemu svetu, s ktorým sa stretávajú v bežnom živote,
- rozvíjať základy digitálnych zručností veku primeraným, bezpečným a hravým spôsobom,
- rozvíjať základy informatického myslenia prostredníctvom triedenia, usporadúvania, hľadania súvislostí, postupnosti krokov, riešenia jednoduchých problémov a práce s pravidlami,
- využívať digitálne technológie ako doplnok k zážitkovému učeniu, bádateľským aktivitám a poznávaniu prírody,
- podporovať tvorivosť detí prostredníctvom primeraných digitálnych aj nedigitálnych aktivít,
- viesť deti k bezpečnému, primeranému a zodpovednému používaniu digitálnych technológií,
- rozvíjať schopnosť detí rozlišovať medzi reálnym zážitkom a digitálnym obrazom alebo záznamom,

- využívať digitálne zdroje na rozširovanie poznatkov detí o prírode, zvieratách, rastlinách, počasi, vesmíre, kultúre a svete okolo nich,
- podporovať inkluzívny prístup tým, že digitálne aj nedigitálne pomôcky budú využívané podľa individuálnych potrieb detí,
- rozvíjať digitálne kompetencie pedagogických zamestnancov a ich schopnosť kriticky vyberať vhodné digitálne nástroje.

Využívanie digitálnych technológií vo výchovno-vzdelávacej činnosti

Digitálne technológie sa vo výchovno-vzdelávacej činnosti využívajú premyslene a primerane veku detí. Ich využitie je vždy viazané na konkrétny výchovno-vzdelávací zámer, obsahový celok, záujem detí alebo potrebu názorného priblíženia témy.

V materskej škole sa digitálne technológie môžu využívať najmä na:

- sledovanie krátkych edukačných ukážok primeraných veku detí,
- počúvanie zvukov prírody, hudby, piesní, riekaniek a rozprávok,
- pozorovanie obrázkov, fotografií a krátkych videí k aktuálnej téme,
- prácu s interaktívnou tabuľou pri primeraných edukačných aktivitách,
- rozvíjanie zrakového a sluchového vnímania,
- rozvíjanie predmatematických predstáv a orientácie v priestore,
- rozvíjanie predčitateľskej gramotnosti,
- podporu detí pri poznávaní prírody, ročných období, zvierat, rastlín a prírodných javov,
- dokumentovanie aktivít detí formou fotografií alebo krátkych záznamov podľa pravidiel ochrany osobných údajov,
- prezentáciu environmentálnych a tvorivých aktivít školy,
- vyhľadávanie metodických a odborných zdrojov učiteľkami.

Digitálne technológie sa nevyužívajú samoúčelne. Ich použitie je krátkodobé, primerané, vedené učiteľkou a vyvážené pohybom, hrou, rozhovorom, praktickou činnosťou alebo pobytom vonku.

Rozvoj základov digitálneho a informatického myslenia

Základy digitálneho a informatického myslenia sa v Materskej škole Lipovec rozvíjajú najmä hrou a praktickou formou. Nejde iba o používanie digitálnych zariadení, ale aj o rozvíjanie schopností, ktoré súvisia s logickým myslením, postupnosťou, orientáciou, triedením, hľadaním riešení a pochopením jednoduchých pravidiel.

Deti sú vedené k tomu, aby:

- triedili predmety, obrázky a prírodniny podľa zvolených vlastností,
- usporadúvali predmety podľa veľkosti, farby, tvaru, počtu alebo postupnosti,
- hľadali jednoduché pravidlá a vzory,
- riešili primerané problémové úlohy,
- postupovali podľa jednoduchého návodu alebo obrazovej postupnosti,
- orientovali sa v priestore triedy, školského dvora a na ploche,
- slovné opisovali postup činnosti,
- vytvárali jednoduché postupy v hre, pohybe, konštruovaní alebo práci s obrázkami,
- vnímali rozdiel medzi skutočným predmetom, fotografiou, ilustráciou a digitálnym obrazom.

Tieto zručnosti sa rozvíjajú najmä prostredníctvom hier, stavebníc, obrázkových postupov, pohybových hier, práce s prírodninami, manipulačných činností, bádateľských aktivít a primeraných digitálnych edukačných aktivít.

Digitálne technológie a environmentálne zameranie školy

Environmentálne zameranie školy zostáva základným východiskom výchovno-vzdelávacej činnosti. Digitálne technológie slúžia ako doplnok k priamemu kontaktu detí s prírodou. Deti najskôr pozorujú, skúmajú, počúvajú, dotýkajú sa, porovnávajú a zažívajú prírodu priamo. Digitálny obsah sa využíva až následne alebo doplnkovo na rozšírenie poznatkov, porovnanie javov, ktoré nemožno priamo pozorovať, alebo na pripomenutie a dokumentovanie vlastných zážitkov.

Digitálne technológie môžu podporovať environmentálne zameranie školy napríklad pri:

- pozorovaní zmien počasia a ročných období,
- porovnávaní fotografií prírody v rôznych obdobiach roka,
- počúvaní zvukov vtákov, lesa, vody a iných prírodných javov,
- poznávaní zvierat a rastlín, ktoré sa v blízkom okolí školy nevyskytujú,
- sledovaní krátkych ukážok o ochrane prírody,
- dokumentovaní starostlivosti detí o rastliny, školský dvor alebo prírodné prostredie,
- vytváraní jednoduchých obrazových záznamov z pozorovania,
- prezentovaní environmentálnych aktivít rodičom.

Digitálne technológie nenahrádzajú pobyt vonku, vychádzky, starostlivosť o rastliny, pohyb v prírode, prácu s prírodninami ani osobnú skúsenosť detí s prostredím, v ktorom žijú.

Bezpečné a zodpovedné používanie digitálnych technológií

Materská škola dbá na bezpečné, primerané a zodpovedné používanie digitálnych technológií. Deti používajú digitálne technológie výlučne pod vedením učiteľky a v rozsahu primeranom ich veku, zdravotnému stavu, pozornosti a individuálnym potrebám.

Pri využívaní digitálnych technológií sa dodržiavajú tieto zásady:

- digitálne technológie sa využívajú len vtedy, keď majú jasný pedagogický význam,
- čas práce s digitálnou technológiou je primeraný veku detí,
- digitálne aktivity sa striedajú s pohybom, hrou, relaxáciou a činnosťami bez obrazovky,
- obsah je vyberaný učiteľkou a je primeraný veku detí,
- deti sú vedené k šetrnému zaobchádzaniu s technikou,
- učiteľka vysvetľuje jednoduché pravidlá bezpečného používania technológií,
- rešpektuje sa ochrana osobných údajov, súkromie detí a súhlas zákonných zástupcov,
- digitálne technológie sa nepoužívajú ako náhrada oddychu, dozoru, priamej komunikácie alebo hry.

Materská škola vedie deti k tomu, aby vnímali technológie ako pomôcku, nie ako hlavný spôsob trávenia času. Dôraz sa kladie na zdravý pohyb, sociálne vzťahy, tvorivosť, prírodu, komunikáciu a osobnú skúsenosť.

Inkluzívny a personalizovaný prístup

Pri využívaní digitálnych aj nedigitálnych pomôcok materská škola rešpektuje individuálne osobitosti detí, ich vývinovú úroveň, tempo učenia, zdravotný stav, záujmy, schopnosti a rodinné zázemie.

Digitálne technológie môžu byť využité aj ako podporný nástroj pri deťoch, ktoré potrebujú názornosť, opakovanie, motiváciu, podporu komunikácie alebo individuálne tempo. Učiteľka volí také digitálne a nedigitálne aktivity, aby sa do nich mohli zapojiť všetky deti primerane svojim možnostiam.

V jednotriednej materskej škole sa prihliada na vekové rozdiely medzi deťmi. Mladšie deti sa zapájajú najmä prostredníctvom pozorovania, hry, pohybu a jednoduchých manipulačných činností. Staršie deti môžu riešiť primerane náročnejšie úlohy, opisovať postup, pracovať s jednoduchými pravidlami, triediť informácie a prezentovať svoje zistenia.

Rozvoj digitálnych kompetencií pedagogických zamestnancov

Pedagogickí zamestnanci Materskej školy Lipovec si priebežne rozvíjajú digitálne kompetencie tak, aby vedeli bezpečne, primerane a zmysluplne využívať digitálne technológie vo výchovno-vzdelávacej činnosti aj v pedagogickej dokumentácii.

Rozvoj digitálnych kompetencií pedagogických zamestnancov je zameraný najmä na:

- výber veku primeraných digitálnych zdrojov,
- kritické posudzovanie kvality digitálneho obsahu,
- bezpečné používanie digitálnych technológií,
- ochranu osobných údajov a súkromia detí,
- využívanie digitálnych technológií na podporu environmentálneho zamerania školy,
- prípravu edukačných aktivít s využitím digitálnych aj nedigitálnych pomôcok,
- využívanie digitálnych technológií pri komunikácii s rodičmi a prezentácii aktivít školy,
- zdieľanie skúseností medzi pedagogickými zamestnancami,
- účasť na vzdelávaní, webinároch alebo odborných aktivitách podľa možností školy.

Pedagogickí zamestnanci sú zároveň vzorom zodpovedného používania digitálnych technológií. Deti sa prostredníctvom ich správania učia, že technológie majú slúžiť na poznávanie, tvorbu, komunikáciu a riešenie úloh, nie na pasívne a neprimerané trávenie času.

Spolupráca s rodičmi

Materská škola spolupracuje so zákonnými zástupcami detí aj v oblasti primeraného a bezpečného používania digitálnych technológií. Rodičom poskytuje informácie o tom, ako sú digitálne technológie využívané v materskej škole, a zdôrazňuje význam rovnováhy medzi digitálnym svetom, pohybom, spánkom, hrou, komunikáciou a pobytom vonku.

Spolupráca s rodičmi sa uskutočňuje najmä prostredníctvom:

- osobnej komunikácie,
- triednych alebo individuálnych konzultácií podľa potreby,
- informovania o aktivitách školy,
- prezentácie tvorivých a environmentálnych činností detí,
- podpory primeraného a bezpečného používania technológií v domácom prostredí.

Pri zverejňovaní fotografií, videí alebo iných záznamov detí materská škola postupuje v súlade s pravidlami ochrany osobných údajov a so súhlasom zákonných zástupcov.

Priebežné hodnotenie stratégie

Materská škola priebežne hodnotí, či využívanie digitálnych technológií podporuje ciele výchovy a vzdelávania, potreby detí a environmentálne zameranie školy. Hodnotenie sa uskutočňuje najmä prostredníctvom pedagogického pozorovania, rozhovorov medzi učiteľkami, reflexie realizovaných aktivít, spätnej väzby od detí a rodičov a vyhodnocovania podmienok školy.

Pri hodnotení sa sleduje najmä:

- či digitálne technológie obohacujú výchovno-vzdelávaciu činnosť,
- či sú využívané primerane veku a potrebám detí,
- či nenahrádzajú hru, pohyb, pobyt vonku a priamu skúsenosť,
- či podporujú aktivitu, tvorivosť, komunikáciu a poznávanie detí,
- či sú využívané bezpečne a zodpovedne,
- či učiteľky potrebujú ďalšiu podporu alebo vzdelávanie,
- či dostupné digitálne pomôcky zodpovedajú potrebám školy.

Na základe priebežného hodnotenia môže materská škola stratégiu digitálnej transformácie upravovať a dopĺňať podľa aktuálnych potrieb, možností a podmienok školy.

Dlhodobá vízia rozvoja digitálnej kultúry školy

Dlhodobou víziou Materskej školy Lipovec je vytvárať zdravú digitálnu kultúru, v ktorej sa digitálne technológie využívajú premyslene, bezpečne, primerane a v súlade s potrebami detí predškolského veku. Materská škola chce postupne:

- využívať digitálne technológie ako prirodzenú, ale primeranú súčasť výchovno-vzdelávacej činnosti,
- prepájať digitálne aktivity s environmentálnym zameraním školy,
- rozvíjať u detí základy digitálneho a informatického myslenia prostredníctvom hry, tvorby, pohybu a objavovania,
- podporovať pedagogických zamestnancov v rozvoji digitálnych kompetencií,
- rozširovať a efektívne využívať dostupné digitálne a nedigitálne pomôcky,
- zachovať rovnováhu medzi digitálnymi skúsenosťami, priamym kontaktom s prírodou, sociálnymi vzťahmi, tvorivosťou a pohybom,
- viesť deti k zdravému, bezpečnému a zodpovednému vzťahu k digitálnym technológiám.

Digitálna transformácia v Materskej škole Lipovec bude prebiehať postupne, s ohľadom na reálne možnosti školy, potreby detí, odborný rast pedagogických zamestnancov a zachovanie environmentálneho a rodinného charakteru materskej školy.

Záver

Školský vzdelávací program Materskej školy Lipovec je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie detí v materskej škole. Bol vypracovaný v súlade so školským zákonom, štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, aktuálnymi požiadavkami na tvorbu školského vzdelávacieho programu a s prihliadnutím na reálne podmienky Materskej školy Lipovec.

Školský vzdelávací program vychádza z jednotriednej organizácie materskej školy, jej environmentálneho zamerania, miestnych podmienok, potrieb detí, možností prírodného prostredia obce a zo spolupráce so zákonnými zástupcami, zriaďovateľom a ďalšími partnermi školy. Jeho cieľom je vytvárať deťom bezpečné, prijímajúce, podnetné a podporné prostredie, v ktorom sa môžu rozvíjať podľa svojich individuálnych možností, schopností, potrieb a záujmov.

Program nie je chápaný ako formálny ani nemenný dokument. Je otvorený, pružný a umožňuje pedagogickým zamestnancom prispôbovať výchovno-vzdelávaciu činnosť aktuálnym potrebám detí, ich rozvojovej úrovni, záujmom, ročnému obdobiu, podmienkam školy a možnostiam blízkeho prírodného prostredia. Zároveň poskytuje spoločný rámec pre systematickú, cieľavedomú a kvalitnú výchovno-vzdelávaciu činnosť.

Materská škola Lipovec sa prostredníctvom školského vzdelávacieho programu usiluje podporovať celostný rozvoj osobnosti dieťaťa, rozvíjať jeho samostatnosť, zvedavosť, tvorivosť, komunikačné schopnosti, sociálne vzťahy, pohybové zručnosti, pozitívny vzťah k učeniu a citlivý vzťah k prírode a životnému prostrediu. Environmentálne zameranie školy je prirodzenou súčasťou každodenného života detí a premieťa sa do hier, činností, pobytu vonku, pozorovania, bádania, praktických aktivít a starostlivosti o okolie.

Školský vzdelávací program rešpektuje princípy inkluzívneho vzdelávania. Vytvára podmienky na to, aby sa každé dieťa mohlo zapájať do výchovno-vzdelávacej činnosti, zažívať úspech, cítiť sa prijaté a byť prirodzenou súčasťou kolektívu. Pri napĺňaní programu materská škola spolupracuje so zákonnými zástupcami detí, Centrom poradenstva a prevencie a podľa potreby aj s ďalšími odborníkmi a inštitúciami. Školský vzdelávací program je zrozumiteľný rodičom, zriaďovateľovi aj odbornej verejnosti. Používa terminológiu v súlade so štátnym vzdelávacím programom, školským zákonom a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na výchovu a vzdelávanie v materskej škole.

Materská škola bude školský vzdelávací program priebežne vyhodnocovať, dopĺňať a aktualizovať na základe výsledkov autoevalvácie, pedagogických skúseností, potrieb detí, podmienok školy, podnetov zo spolupráce s rodičmi a aktuálnych legislatívnych alebo odborných požiadaviek.

Cieľom priebežného hodnotenia je zvyšovať kvalitu výchovy a vzdelávania a zabezpečiť, aby školský vzdelávací program zostal živým dokumentom, ktorý vychádza z reálneho života Materskej školy Lipovec a podporuje rozvoj každého dieťaťa.

Príloha č.1

Presné výkonové štandardy zo štátneho vzdelávacieho programu sú súčasťou prílohy učebných osnov a učiteľky ich zaraďujú do plánovania výchovno-vzdelávacej činnosti podľa obsahu jednotlivých tém, potrieb detí a ich rozvojovej úrovne.

SEPTEMBER

Obsahový celok: Škôlka je môj druhý domov

Charakteristika obsahového celku: Obsahový celok je zameraný na adaptáciu detí na prostredie materskej školy, vytváranie pocitu bezpečia, dôvery, spolupatričnosti a prijatia. Deti sa oboznamujú s priestormi materskej školy, školským dvorom, zamestnancami, denným režimom, pravidlami triedy, hračkami a predmetmi dennej potreby.

V jednotriednej materskej škole sa prirodzene podporuje spolužitie detí rôzneho veku, vzájomná pomoc, ohľaduplnosť, rešpektovanie potrieb mladších aj starších detí a vytváranie priateľských vzťahov. Deti sa učia predstaviť seba aj kamaráta, komunikovať s deťmi a dospelými, deliť sa o hračky a riešiť jednoduché sociálne situácie primeraným spôsobom.

Obsahový celok rozvíja aj vzťah dieťaťa k miestu, v ktorom žije. Deti poznávajú blízke okolie materskej školy a obce, orientujú sa v známom prostredí, všímajú si významné miesta a dominanty. Súčasťou obsahového celku je aj bezpečné správanie v cestnej premávke a pozorovanie prvých prejavov jesene v prírode.

Témy/podtémy:

Vítajte v škôlke

Farebné príbehy hračiek

Dedina, v ktorej žijem
Múdry semafor
Čaro krásna jeseň

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti: Hry na zoznamovanie, komunitný kruh, rozhovor, tvorba pravidiel triedy, námetové hry, konštruktívne hry, manipulačné hry, pohybové hry, hudobno-pohybové hry, výtvarné a pracovné činnosti, vychádzky do okolia materskej školy, pozorovanie, triedenie predmetov podľa farby, tvaru, veľkosti a materiálu, hry s prírodninami, praktický nácvik bezpečného správania, dramatizácia sociálnych situácií.

Učebné zdroje: Interiér a exteriér materskej školy, školský dvor, blízke okolie školy a obce, hračky, predmety dennej potreby, prírodniny, obrázkový materiál, dopravné značky, model semafora, detská literatúra, výtvarný a pracovný materiál, hudobné nástroje, didaktické pomôcky.

Metódy a prostriedky hodnotenia: Pozorovanie adaptácie dieťaťa, rozhovor s dieťaťom, sledovanie zapojenia do hier a spoločných činností, analýza výtvarných a pracovných produktov, portfólio dieťaťa, diagnostické záznamy, fotodokumentácia aktivít.

OKTÓBER

Obsahový celok: Keď čaruje pani Jeseň

Charakteristika obsahového celku: Obsahový celok je zameraný na poznávanie jesennej prírody, jej krásy, rozmanitosti a zmien. Deti pozorujú stromy, kríky, listy, lesné plody, huby, ovocie a zeleninu. Prostredníctvom priameho pozorovania, zmyslového vnímania, triedenia, porovnávania, pracovných a výtvarných činností získavajú skúsenosti s rastlinnou ríšou a s významom prírody pre človeka.

Deti si vytvárajú pozitívny vzťah k prírode, učia sa vnímať jej hodnotu a chrániť ju. Spoznávajú rozdiel medzi živou a neživou prírodou, pozorujú vzťahy medzi rastlinami, živočíchmi a prostredím. Obsahový celok zároveň podporuje zdravé stravovacie návyky prostredníctvom poznávania ovocia a zeleniny.

Súčasťou obsahového celku je aj rozvíjanie úcty k starým rodičom a starším ľuďom. Deti si uvedomujú význam rodinných vzťahov, pomoci, spolupatričnosti a úcty k ľuďom, ktorí sa o ne starajú.

Témy/podtémy:

Prechádzka lesom

Dary zo záhradky

Starí rodičia – babička a dedo

Tajomstvá prírody

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti: Vychádzky do prírody, pozorovanie stromov a kríkov, zber a triedenie prírodnín, ochutnávka ovocia a zeleniny, rozhovor, opis, porovnávanie, bádateľské aktivity, jednoduché pokusy, pracovné činnosti, výtvarné činnosti s prírodninami, hudobno-pohybové hry, dramatizácia, komunitný kruh, tvorba darčiekov pre starých rodičov, počúvanie príbehov a básní.

Učebné zdroje: Prírodné prostredie obce, školský dvor, listy, gaštany, žalude, šišky, plody, ovocie a zelenina, obrázkový materiál, detské encyklopédie, lupy, košíky, nádoby na triedenie, výtvarný a pracovný materiál, detská literatúra, piesne a básne o jeseni a rodine.

Metódy a prostriedky hodnotenia: Pozorovanie dieťaťa pri pobyte vonku a praktických činnostiach, rozhovor, triedenie a pomenovanie prírodnín, analýza výtvarných a pracovných produktov, portfólio, fotodokumentácia, sledovanie zapojenia dieťaťa do spoločných aktivít, diagnostické záznamy.

NOVEMBER

Obsahový celok: **Buďme zdraví**

Časové trvanie: november

Charakteristika obsahového celku: Obsahový celok je zameraný na poznávanie ľudského tela, zdravia, zmyslov, hygieny a zdravého životného štýlu. Deti si vytvárajú elementárne predstavy o častiach tela, niektorých orgánoch a ich funkciách. Učia sa pomenovať základné telesné pocity, rozlišovať prejavy zdravia a choroby a chápať význam starostlivosti o svoje zdravie.

Deti si upevňujú hygienické a sebaobslužné návyky, uvedomujú si význam čistoty, pohybu, pobytu vonku, odpočinku, zdravej výživy a dentálnej hygieny. Prostredníctvom zmyslového vnímania skúmajú predmety, prírodniny, chute, vône, zvuky, farby a povrchy.

V závere mesiaca sa deti oboznamujú s adventným obdobím a niektorými tradíciami, ktoré sú súčasťou kultúrneho života rodiny, školy a obce.

Témy/podtémy:

Moje telo

Vďaka čomu sme zdraví

Moje zmysly

Prvá adventná svieca už horí

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti: Rozhovor, námetové hry na lekára, zmyslové hry, pohybové hry, zdravotné cvičenia, praktický nácvik hygieny a dentálnej hygieny, triedenie zdravých a menej vhodných potravín, ochutnávka, pozorovanie, manipulačné činnosti, výtvarné a pracovné činnosti, počúvanie príbehov, hudobno-pohybové hry, komunitný kruh, príprava adventnej výzdoby.

Učebné zdroje: Model ľudského tela alebo obrázky tela, zrkadlo, hygienické potreby, zubná kefka, obrázkový materiál, detské encyklopédie, potraviny na zmyslové poznávanie, prírodniny, zdravotnícke hračky, výtvarný a pracovný materiál, adventné symboly, detská literatúra, piesne a básne.

Metódy a prostriedky hodnotenia: Pozorovanie hygienických a sebaobslužných návykov, rozhovor, sledovanie zapojenia do zmyslových a pohybových hier, hodnotenie praktických činností, analýza výtvarných produktov, portfólio, diagnostické záznamy, fotodokumentácia.

DECEMBER

Obsahový celok: **Adventný čas**

Charakteristika obsahového celku: Obsahový celok je zameraný na prežívanie adventného a vianočného obdobia, na poznávanie tradícií, zvykov, piesní, kolied a sviatočnej atmosféry. Deti sa oboznamujú s postavou Mikuláša, s adventnými a vianočnými symbolmi, s prípravou výzdoby, darčiekov, besiedky a spoločných sviatočných aktivít.

Deti rozvíjajú kultivovaný slovný, hudobný, pohybový, dramatický a výtvarný prejav. Učia sa spolupracovať, počúvať druhých, prežívať radosť z obdarovania, pomoci a spolupatričnosti. Obsahový celok podporuje pozitívne sociálne vzťahy, vďačnosť, láskavosť a ohľaduplnosť.

V environmentálnom zameraní školy sa dôraz kladie aj na využívanie prírodných a recyklovateľných materiálov pri tvorbe výzdoby a darčiekov, šetrné zaobchádzanie s materiálom a vnímanie zimných zmien v prírode.

Témy/podtémy:

Mikulášska čižmička

Vianočný čas

Vianoce krásne, voňavé

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti: Rozhovor, počúvanie príbehov, recitácia, spev kolied, hudobno-pohybové hry, dramatizácia, nácvik programu, výtvarné a pracovné činnosti, zdobenie triedy, pečenie alebo zdobenie medovníkov podľa možností školy, tvorba darčiekov, komunitný kruh, práca s prírodným a odpadovým materiálom, pozorovanie zimného počasia.

Učebné zdroje: Detská literatúra, básne, koledy, piesne, hudobné nástroje, výtvarný a pracovný materiál, prírodniny, recyklovateľný materiál, adventný veniec, vianočný stromček, ozdoby, obrázkový materiál, školský interiér a exteriér, digitálne zdroje primerané veku detí.

Metódy a prostriedky hodnotenia: Pozorovanie zapojenia dieťaťa do spoločných aktivít, rozhovor, sledovanie hudobného, pohybového, dramatického a výtvarného prejavu, analýza výtvarných a pracovných produktov, portfólio, fotodokumentácia, diagnostické záznamy.

JANUÁR

Obsahový celok: **Zima, zimička**

Charakteristika obsahového celku: Obsahový celok je zameraný na poznávanie zimného ročného obdobia, jeho typických znakov, zmien v prírode, počasia, snehu, ľadu a života zvierat v zime. Deti na základe pozorovania a praktických skúseností opisujú zimnú krajinu, vnímajú krásu prírody a skúmajú jednoduché prírodné javy súvisiace so snehom, ľadom, teplotou a vodou.

Dôležitou súčasťou obsahového celku je bezpečný a zdravý pobyt vonku v zimnom období, otužovanie, pohybové hry na snehu a prekonávanie primeraných pohybových výziev. Deti si osvojujú bezpečné správanie pri zimných hrách a vnímajú význam primeraného oblečenia.

Deti sa oboznamujú so starostlivosťou o vtáky a voľne žijúce zvieratá v zime. Pozorujú stopy zvierat, krmidlá, vtáky v okolí školy a rozvíjajú súcitný a zodpovedný vzťah k živým tvorom. Súčasťou celku je aj orientácia v čase, dni, týždni a ročných obdobiach.

Témy/podtémy:

Krajina snehu a ľadu

Zimné radovánky

Zvieratká v zime

Tajomstvo kalendára

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti: Pozorovanie zimnej prírody, vychádzky, hry so snehom a ľadom, jednoduché pokusy s topením a tuhnutím vody, pohybové hry, zdravotné cvičenia, starostlivosť o krmidlo, pozorovanie vtákov, rozhovor, opis obrázkov, práca s kalendárom, triedenie obrázkov ročných období, výtvarné a pracovné činnosti, počúvanie príbehov, hudobno-pohybové hry.

Učebné zdroje: Školský dvor, blízke prírodné prostredie, sneh, ľad, voda, nádoby na pokusy, krmidlo, krmivo pre vtáky, obrázkový materiál, kalendár, detské encyklopédie, detská literatúra, výtvarný a pracovný materiál, športové pomôcky na zimné hry, digitálne zdroje primerané veku.

Metódy a prostriedky hodnotenia: Pozorovanie dieťaťa pri pobyte vonku, rozhovor, sledovanie dodržiavania bezpečnostných pravidiel, hodnotenie zapojenia do praktických a bádateľských aktivít, analýza výtvarných produktov, portfólio, diagnostické záznamy, fotodokumentácia.

FEBRUÁR

Obsahový celok: **Objavujeme svet okolo nás**

Charakteristika obsahového celku: Obsahový celok je zameraný na poznávanie kultúrnych tradícií, spoločenského života, práce ľudí, vlasti a vesmíru. Deti sa oboznamujú s fašiangovým obdobím, karnevalom, maskami, hudbou, tancom a veselými spoločenskými aktivitami. Rozvíjajú tvorivosť, fantáziu, dramatický, hudobný, pohybový a výtvarný prejav.

Deti poznávajú Slovensko ako svoju vlasť, oboznamujú sa s hlavným mestom, vybranými mestami, obcou a regiónom, v ktorom žijú. Primerane veku si vytvárajú vzťah k domovu, obci, vlasti, kultúrnym symbolom a tradíciám.

Súčasťou obsahového celku je poznávanie práce ľudí a rôznych povolání. Deti si uvedomujú význam práce, napodobňujú pracovné činnosti v hrách, rozlišujú pracovné nástroje a vytvárajú si úctu k práci druhých. Téma vesmíru rozvíja detskú zvedavosť, predstavivosť, bádateľské myslenie a schopnosť klásť otázky o svete.

Témy/podtémy:

Fašiangy, karneval

Slovensko, vlasť moja

Čím budem, keď budem veľký

Vesmír

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti: Rozhovor, komunitný kruh, hudobno-pohybové hry, dramatizácia, tvorba masiek, výtvarné a pracovné činnosti, námetové hry na povolania, exkurzia alebo návšteva pracovníka podľa možností školy, práca s mapou a glóbusom, pozorovanie oblohy, práca s encyklopédiou, počúvanie hymny primeraným spôsobom, triedenie obrázkov, konštruovanie, bádateľské otázky, prezentácia obrázkov a videí primeraných veku.

Učebné zdroje: Masky, kostýmy, hudobné nástroje, výtvarný a pracovný materiál, obrázky povolání, pracovné nástroje alebo ich modely, mapa Slovenska, glóbus, fotografie obce a regiónu, detské encyklopédie, knihy o vesmíre, obrázky planét, digitálne zdroje primerané veku, stavebnice, didaktické pomôcky.

Metódy a prostriedky hodnotenia: Pozorovanie zapojenia dieťaťa do hier a tvorivých činností, rozhovor, hodnotenie dramatického, hudobného, pohybového a výtvarného prejavu, analýza produktov detí, sledovanie orientácie v základných poznatkoch o obci, vlasti, práci ľudí a vesmíre, portfólio, diagnostické záznamy, fotodokumentácia.

MAREC

Obsahový celok: **Rozprávkový príchod jari**

Charakteristika obsahového celku: Obsahový celok spája rozvíjanie predčitateľskej gramotnosti, vzťahu ku knihám, rozprávkam a literatúre s poznávaním prichádzajúcej jari. Deti počúvajú rozprávky, príbehy, básne, prezerajú si ilustrácie, rozprávajú o postavách, dramatizujú dej a vyjadrujú svoje zážitky slovom, pohybom, kresbou, maľbou, spevom alebo hrou.

V prírodovednej oblasti deti pozorujú zmeny v jarnej prírode, dlhšie dni, teplejšie počasie, pučanie stromov, prvé kvety, návrat vtákov, mláďatá a prebúdžanie prírody. Učia sa rozlišovať niektoré jarne kvety, ovocné stromy, domáce zvieratá a ich mláďatá. Rozvíjajú citlivý vzťah k živým tvorom a učia sa bezpečnému správaniu pri kontakte so zvieratami.

Obsahový celok zahŕňa aj ľudové tradície spojené s príchodom jari a Veľkou nocou. Deti sa primerane veku oboznamujú s regionálnymi zvykmi, zdobia kraslice a vytvárajú jarne dekorácie z prírodných alebo recyklovateľných materiálov.

Témy/podtémy:

Rozprávky ukryté v knihách

Jarné slnko prebúdzá prírodu

Jarné kvietky a starostlivosť o ne

Veľkonočná kraslica

Mláďatká sú na svete

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti: Počúvanie rozprávok, prezeranie kníh, rozhovor o texte a ilustrácii, dramatizácia, tvorivá dramatika, kreslenie a maľovanie zážitkov z príbehov, návšteva knižnice podľa možností školy, pozorovanie jarnej prírody, vychádzky, starostlivosť o rastliny, sadenie semien, porovnávanie rastlín, pozorovanie živočíchov, výtvarné a pracovné činnosti, hudobno-pohybové hry, oboznamovanie sa s ľudovými tradíciami.

Učebné zdroje: Detská literatúra, rozprávkové knihy, obrázkové knihy, ilustrácie, bábky, maňušky, školský dvor, záhrada, semená, nádoby na sadenie, zemina, kvety, prírodniny, obrázky zvierat a mláďat, výtvarný a pracovný materiál, veľkonočné dekorácie, ľudové piesne a riekanky, detské encyklopédie.

Metódy a prostriedky hodnotenia: Rozhovor o vypočutom texte, pozorovanie komunikačného a dramatického prejavu, sledovanie vzťahu dieťaťa ku knihe, hodnotenie zapojenia do pozorovania a starostlivosti o rastliny, analýza výtvarných a pracovných produktov, portfólio, diagnostické záznamy, fotodokumentácia.

APRÍL

Obsahový celok: **Staráme sa o prírodu**

Charakteristika obsahového celku: Obsahový celok je ťažiskovým environmentálnym celkom školského roka. Deti poznávajú prírodu ako hodnotu, ktorú je potrebné chrániť. Pozorujú vtáky, rastliny, vodu, pôdu, počasie a rôzne prírodné javy. Prostredníctvom bádateľských aktivít, experimentovania, priameho kontaktu s prírodou a praktických činností získavajú skúsenosti s tým, ako príroda funguje a ako sa o ňu môže človek starať.

Deti skúmajú vybrané prírodné javy primerane svojmu veku, napríklad svetlo a tieň, teplo, topenie a tuhnutie, vyparovanie, rozpúšťanie látok vo vode, zvuk, pohyb, magnetizmus alebo pád predmetov. Učia sa pozorovať, klásť otázky, porovnávať, predpokladať, skúšať a opisovať výsledok.

Súčasťou obsahového celku je Deň Zeme a vodný svet. Deti si osvojujú jednoduché návyky ochrany životného prostredia, triedenie odpadu, šetrenie vodou, udržiavanie poriadku a bezpečné správanie pri vode.

Témy/podtémy:

Spev vtáčikov

Prírodné javy

Naša Zem oslavuje

Vodný svet

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti: Pozorovanie vtákov a prírody, počúvanie zvukov prírody, vychádzky, bádateľské aktivity, jednoduché pokusy, práca s vodou, triedenie odpadu, čistenie školského dvora podľa možností školy, tvorba z odpadového a prírodného materiálu, rozhovor, práca s obrázkami, glóbusom a mapou, pohybové hry, hudobné hry, výtvarné a pracovné činnosti, praktické činnosti starostlivosti o prostredie.

Učebné zdroje: Školský dvor, prírodné prostredie obce, lupy, nádoby na pozorovanie, voda, pôda, kamienky, listy, magnety, baterka, predmety na pokusy, triediace nádoby, odpadový a recyklovateľný materiál, obrázky vtákov, encyklopédie, glóbus, mapa, detská literatúra, výtvarný a pracovný materiál.

Metódy a prostriedky hodnotenia: Pozorovanie dieťaťa pri bádateľských a environmentálnych aktivitách, rozhovor, sledovanie schopnosti pomenovať jednoduché zistenia, hodnotenie praktického správania k prírode, analýza produktov detí, portfólio, diagnostické záznamy, fotodokumentácia aktivít.

MÁJ

Obsahový celok: **Rozkvitnutý máj**

Charakteristika obsahového celku: Obsahový celok je zameraný na rodinu, medziľudské vzťahy, úctu k rodičom, rozkvitnutú jarnú prírodu, hmyz a pohybové aktivity vo vodnom prostredí podľa podmienok školy. Deti si uvedomujú význam rodiny ako miesta bezpečia, lásky, starostlivosti a prijatia. Poznávajú členov rodiny, príbuzenské vzťahy a úlohu rodičov v živote dieťaťa.

Deti vyjadrujú lásku, vďaku a úctu mame a rodine prostredníctvom básní, piesní, výtvarných, pracovných, hudobných a dramatických činností. Rozvíjajú komunikačné a sociálne zručnosti, empatiu, spolupatričnosť a pozitívne citové väzby.

V environmentálnej oblasti deti pozorujú rozkvitnutú prírodu, lúku, trávnu, kvety, hmyz a vzťahy medzi rastlinami a živočíchmi. Učia sa vnímať význam hmyzu v prírode, správať sa opatrne a ohľaduplne. Téma

vody podporuje pozitívny vzťah k pohybu, bezpečnosť pri vode, adaptáciu na vodné prostredie a zdravý životný štýl podľa reálnych možností materskej školy.

Témy/podtémy:

Mamičke z lásky

Moja rodina

Kto žije v trávicičke

My sa vody nebojíme

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti: Rozhovor o rodine, komunitný kruh, počúvanie príbehov, recitácia, spev, hudobno-pohybové hry, príprava programu ku Dňu matiek, výtvarné a pracovné činnosti, tvorba darčiekov, pozorovanie hmyzu a rastlín, vychádzky na lúku alebo školský dvor, bádateľské aktivity s lupou, pohybové hry, zdravotné cvičenia, hry s vodou a aktivity podporujúce bezpečné správanie pri vode.

Učebné zdroje: Fotografie rodiny podľa možností a súhlasu rodičov, detská literatúra, básne a piesne o rodine, výtvarný a pracovný materiál, školský dvor, lúka, kvety, tráva, lupy, obrázky hmyzu, encyklopédie, nádoby na pozorovanie, voda, pomôcky na pohybové hry, hudobné nástroje.

Metódy a prostriedky hodnotenia: Pozorovanie sociálneho a komunikačného správania dieťaťa, rozhovor, sledovanie zapojenia do programu a spoločných činností, hodnotenie výtvarných a pracovných produktov, pozorovanie pri bádateľských aktivitách, portfólio, diagnostické záznamy, fotodokumentácia.

JÚN

Obsahový celok: **Vítame leto**

Charakteristika obsahového celku: Obsahový celok uzatvára školský rok a je zameraný na radosť z pohybu, detské hry, kamarátstvo, toleranciu, rozmanitosť sveta, poznávanie exotických zvierat a rozlúčku s materskou školou. Deti prežívajú spoločné aktivity, športové hry, oslavy a podujatia, ktoré posilňujú sebadôveru, spoluprácu, spolupatričnosť a pozitívne vzťahy v triede.

Deti si uvedomujú, že ľudia a deti na svete sú rôzni, ale majú rovnakú potrebu lásky, bezpečia, hry, kamarátstva a prijatia. Obsahový celok podporuje toleranciu, rešpekt, empatiu a odmietanie neznášanlivého správania primerane veku detí.

V prírodovednej oblasti deti poznávajú exotické zvieratá, ich mláďatá, spôsob života, prostredie, v ktorom žijú, a význam ochrany živočíchov. Zároveň si upevňujú poznatky a skúsenosti získané počas školského roka. Rozlúčka so školou podporuje vyjadrenie pocitov, zážitkov, spomienok a pripravenosť starších detí na vstup do základnej školy.

Témy/podtémy:

Týždeň detských radostí

Všetci sme kamaráti

Zvieratká zo ZOO

Bezpečne a veselo cez prázdniny

Dovidenia škôlka

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti: Pohybové a športové hry, súťaže primerané veku, komunitný kruh, rozhovor, kooperatívne hry, hudobno-pohybové hry, dramatizácia, výtvarné a pracovné činnosti, práca s obrázkami a encyklopédiami, sledovanie krátkych edukačných ukážok primeraných veku, námetové hry, prezentácia zážitkov, rozlúčkový program, hry na školskom dvore, vychádzky, opakovanie a upevňovanie poznatkov.

Učebné zdroje: Školský dvor, športové náradie a náčinie, hudobné nástroje, obrázky detí sveta, obrázky exotických zvierat, encyklopédie, detská literatúra, digitálne zdroje primerané veku, výtvarný a pracovný materiál, fotografie z aktivít školy, portfóliá detí, pomôcky na spoločné hry.

Metódy a prostriedky hodnotenia: Pozorovanie dieťaťa pri spoločných, pohybových a kooperatívnych aktivitách, rozhovor o zážitkoch, sledovanie sociálneho správania, hodnotenie výtvarných a pracovných produktov, portfólio dieťaťa, diagnostické záznamy, fotodokumentácia, hodnotenie pripravenosti starších detí na prechod do základnej školy.

Spoločné stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

V učebných osnovách Materskej školy Lipovec sa uplatňujú najmä tieto stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti: hra a učenie hrou, zážitkové učenie, priame pozorovanie, bádateľské aktivity, experimentovanie primerané veku, praktické činnosti, komunitný kruh, rozhovor a diskusia, aktívne počúvanie, rozprávanie podľa obrázkov a zážitkov, opis, porovnávanie, triedenie a usporadúvanie, riešenie jednoduchých problémových situácií, kooperatívne činnosti, námetové, konštruktívne, pohybové, hudobno-pohybové a dramatické hry, výtvarné a pracovné činnosti, práca s knihou a detskou literatúrou, grafomotorické a oromotorické cvičenia, rozvíjanie hrubej a jemnej motoriky, vychádzky do okolia materskej školy, environmentálne aktivity, starostlivosť o rastliny a prostredie, triedenie odpadu, využívanie prírodnín a recyklovateľných materiálov, exkurzie, besedy, praktické ukážky a návštevy podľa možností školy, využívanie digitálnych technológií primerane veku detí a cieľu činnosti.

Spoločné učebné zdroje

Učebnými zdrojmi sú najmä: interiér materskej školy, exteriér materskej školy, školský dvor, prírodné prostredie obce a jej blízke okolie, hračky a didaktické pomôcky, detská literatúra, encyklopédie a obrázkové knihy, detské časopisy, obrázkový materiál, prírodniny, výtvarný a pracovný materiál, recyklovateľný materiál, nádoby na triedenie odpadu, lupy a jednoduché pomôcky na pozorovanie, hudobné nástroje, športové náradie a náčinie, pracovné listy podľa potreby, detské portfóliá, digitálne edukačné zdroje primerané veku detí, odborná literatúra a metodické materiály pre učiteľky.

Spoločné metódy a prostriedky hodnotenia

Plnenie a dosahovanie výkonových štandardov sa hodnotí priebežne, primerane veku a individuálnym možnostiam detí. Využívajú sa najmä: pedagogické pozorovanie, rozhovor s dieťaťom, analýza detských výtvarných, pracovných a konštrukčných produktov, sledovanie zapojenia dieťaťa do hier a činností, sledovanie správania dieťaťa v sociálnych situáciách, pracovné listy podľa potreby, portfólio dieťaťa, diagnostické záznamy, fotodokumentácia aktivít, konzultácie medzi pedagogickými zamestnancami, rozhovory so zákonnými zástupcami podľa potreby.

Hodnotenie je zamerané na podporu rozvoja dieťaťa, nie na porovnávanie detí medzi sebou. Zohľadňuje individuálne možnosti, schopnosti, tempo učenia, záujmy a potreby každého dieťaťa.

Poznámka k plánovaniu výchovno-vzdelávacej činnosti

Učiteľky plánujú výchovno-vzdelávaciu činnosť podľa učebných osnov, výkonových štandardov štátneho vzdelávacieho programu, aktuálnych potrieb detí, ich rozvojovej úrovne, záujmov, ročného obdobia, počasia a podmienok materskej školy. Obsahové celky a podtémy sú orientačné a môžu sa primerane upravovať, dopĺňať alebo presúvať tak, aby podporovali zmysluplné, prirodzené a celostné učenie detí.

Príloha č. 2 k učebným osnovám

Priradenie výkonových štandardov k obsahovým celkom

Táto príloha je súčasťou učebných osnov Materskej školy Lipovec. Slúži na orientačné priradenie výkonových štandardov štátneho vzdelávacieho programu k jednotlivým obsahovým celkom školského vzdelávacieho programu.

Výkonové štandardy sú priraďované tak, aby umožňovali učiteľkám plánovať výchovno-vzdelávaciu činnosť pružne, s prihliadnutím na aktuálne potreby detí, ich vek, rozvojovú úroveň, záujmy, podmienky jednotriednej materskej školy a environmentálne zameranie školy.

Výkonové štandardy sa v jednotlivých obsahových celkoch plnia integrovane vo všetkých vzdelávacích oblastiach: Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda, Človek a spoločnosť, Človek a svet práce, Umenie a kultúra, Zdravie a pohyb.

Niektoré výkonové štandardy sa plnia opakovane vo viacerých obsahových celkoch. Výkonové štandardy zamerané na hygienické, sebaobslužné, spoločenské, komunikačné, prosociálne, pohybové a bezpečnostné návyky sa plnia priebežne počas celého školského roka.

Výkonové štandardy plnené priebežne počas celého školského roka

Počas celého školského roka sa vo všetkých obsahových celkoch priebežne plnia najmä výkonové štandardy, prostredníctvom ktorých dieťa: nadväzuje primeraný kontakt s deťmi a dospelými, komunikuje svoje potreby, pocity, názory a zážitky, počúva s porozumením, reaguje na otázky a pokyny, používa spisovnú podobu jazyka primerane veku, rozvíja slovnú zásobu a súvislé vyjadrovanie, uplatňuje základné pravidlá spoločenského správania, rešpektuje dohodnuté pravidlá triedy, spolupracuje s deťmi rôzneho veku, pomáha mladším kamarátom a prijíma pomoc od starších detí, rieši jednoduché konfliktné situácie primeraným spôsobom, uplatňuje hygienické, stravovacie a sebaobslužné návyky, samostatne sa oblieka, vyzlieka a stará sa o svoje veci primerane veku, bezpečne sa správa v triede, v priestoroch materskej školy, na školskom dvore a pri pobyte vonku, uplatňuje základné pravidlá bezpečného správania v cestnej premávke, rozvíja hrubú a jemnú motoriku, zvláda základné lokomočné pohyby, manipuluje s náčiním, pomôckami, hračkami a materiálom, šetrne zaobchádza s hračkami, knihami, pomôckami a prírodninami, zapája sa do hier a činností podľa vlastného výberu, dokončuje začatú činnosť primerane svojim možnostiam, rozvíja grafomotorické zručnosti, rozvíja hudobný, pohybový, dramatický, výtvarný a pracovný prejav, uplatňuje návyky zdravého životného štýlu, prejavuje ohľaduplný vzťah k prírode a životnému prostrediu.

SEPTEMBER

Obsahový celok: Škôlka je môj druhý domov

Priradené výkonové štandardy podľa vzdelávacích oblastí: Jazyk a komunikácia

Dieťa: predstaví seba a primerane komunikuje s deťmi a dospelými, počúva s porozumením krátke rozprávania, pokyny a príbehy, odpovedá na otázky súvisiace s prostredím materskej školy, opisuje svoje zážitky zo škôlky, domova a okolia, rozvíja slovnú zásobu v témach škôlka, hračky, kamaráti, obec, jeseň.

Matematika a práca s informáciami

Dieťa: triedi hračky a predmety podľa farby, tvaru, veľkosti a materiálu, porovnáva predmety podľa vybraných vlastností, orientuje sa v priestore triedy, materskej školy a školského dvora, používa jednoduché pojmy priestorovej orientácie, vytvára jednoduché skupiny predmetov podľa zadaného pravidla.

Človek a príroda

Dieťa: pozoruje prvé prejavy jesene v okolí materskej školy, rozpráva o prírodných reáliách známeho okolia, všima si počasie, farby a prírodniny typické pre jeseň, rozlišuje niektoré prírodniny podľa zmyslového vnímania, prejavuje šetrný vzťah k prírodnému prostrediu.

Človek a spoločnosť

Dieťa: orientuje sa v prostredí materskej školy a jej blízkom okolí, pozná mená niektorých kamarátov a zamestnancov materskej školy, dodržiava základné pravidlá triedy, rozlišuje vhodné a nevhodné správanie v kolektíve, poznáva základné pravidlá bezpečného správania v cestnej premávke.

Človek a svet práce

Dieťa: šetrne zaobchádza s hračkami, pomôckami a predmetmi v triede, manipuluje s rôznymi predmetmi a materiálmi, zapája sa do jednoduchých pracovných a sebaobslužných činností, vytvára jednoduché konštrukcie z dostupných stavebníc a materiálov.

Umenie a kultúra

Dieťa: výtvarne vyjadruje zážitky zo škôlky, domova a jesennej prírody, spieva jednoduché piesne a zapája sa do hudobno-pohybových hier, dramaticky stvárňuje jednoduché sociálne situácie, využíva farby, tvary a rôzne materiály vo výtvarných činnostiach.

Zdravie a pohyb

Dieťa: pohybuje sa bezpečne v priestoroch materskej školy, zvláda základné pohybové hry a cvičenia, uplatňuje základné hygienické a sebaobslužné návyky, dodržiava pravidlá bezpečného pohybu v triede, na školskom dvore a pri vychádzke.

OKTÓBER

Obsahový celok: Keď čaruje pani Jeseň

Priradené výkonové štandardy podľa vzdelávacích oblastí.

Jazyk a komunikácia

Dieťa: pomenúva jesenné prírodniny, ovocie, zeleninu, stromy a lesné plody, opisuje svoje pozorovania z prírody, počúva príbehy, básne a riekanky s jesennou tematikou, rozpráva o starých rodičoch a rodinných zážitkoch, vyjadruje svoje pocity, dojmy a skúsenosti súvislé s témou.

Matematika a práca s informáciami

Dieťa: triedi ovocie, zeleninu a prírodniny podľa farby, tvaru, veľkosti a druhu, porovnáva počet a množstvo predmetov v skupinách, usporadúva predmety podľa určitého pravidla, vytvára jednoduché vzory z prírodnín, orientuje sa v jednoduchých tabuľkách alebo obrazových záznamoch podľa pokynov učiteľky.

Človek a príroda

Dieťa: pozoruje zmeny v jesennej prírode, rozlišuje vybrané stromy, kríky, lesné plody, huby, ovocie a zeleninu, vníma rozdiel medzi živou a neživou prírodou, uvedomuje si význam ovocia a zeleniny pre zdravie, poznáva úžitok rastlín pre človeka, prejavuje záujem o starostlivosť o prírodu.

Človek a spoločnosť

Dieťa: vyjadruje úctu a pozitívny vzťah k starým rodičom a starším ľuďom, chápe význam pomoci a spolupatričnosti v rodine, správa sa ohľaduplne k deťom aj dospelým, zapája sa do spoločných aktivít v triede.

Človek a svet práce

Dieťa: pracuje s prírodninami a výtvarným materiálom, zapája sa do jednoduchých pracovných činností s ovocím a zeleninou, poznáva význam práce ľudí v záhrade, sade a domácnosti, vytvára výrobky z prírodných materiálov.

Umenie a kultúra

Dieťa: výtvare vyjadruje jesennú prírodu, tvorí z listov, plodov a iných prírodnín, spieva piesne a recituje básne s jesennou a rodinnou tematikou, dramaticky alebo pohybom vyjadruje prírodné deje a zážitky.

Zdravie a pohyb

Dieťa: rozvíja pohybové schopnosti pri hrách v prírode, uplatňuje hygienické návyky pri konzumácii ovocia a zeleniny, uvedomuje si význam zdravej výživy, bezpečne sa pohybuje pri vychádzkach a pobyte vonku.

NOVEMBER

Obsahový celok: Budme zdraví

Priraďované výkonové štandardy podľa vzdelávacích oblastí

Jazyk a komunikácia

Dieťa: pomenúva časti ľudského tela, vyjadruje svoje telesné pocity a potreby, rozpráva o zdraví, chorobe, hygiene a starostlivosti o telo, počúva príbehy a básne so zdravotnou tematikou, rozvíja slovnú zásobu v témach telo, zmysly, zdravie, lekár, hygiena.

Matematika a práca s informáciami

Dieťa: triedi predmety a obrázky podľa súvislosti so zdravím, hygienou a výživou, porovnáva potraviny podľa vybraných vlastností, orientuje sa v jednoduchých obrázkových postupoch, skladá obrázok ľudskej postavy alebo častí tela, vytvára jednoduché skupiny predmetov podľa pravidiel.

Človek a príroda

Dieťa: poznáva základné časti ľudského tela a niektoré ich funkcie, rozlišuje zmysly a vnímanie prostredníctvom nich, chápe význam hygieny, pohybu, odpočinku a zdravej výživy, rozlišuje jednoduché prejavy zdravia a choroby, vníma starostlivosť o zdravie ako dôležitú súčasť života.

Človek a spoločnosť

Dieťa: vie požiadať o pomoc pri zdravotnom alebo inom probléme, rešpektuje potreby a pocity iných detí, poznáva prácu lekára, zdravotníka alebo iných pomáhajúcich osôb, zapája sa do rozhovorov o pomoci, starostlivosti a bezpečí.

Človek a svet práce

Dieťa: používa hygienické potreby primeraným spôsobom, manipuluje s predmetmi súvisiacimi so starostlivosťou o zdravie, zapája sa do praktických činností podporujúcich hygienické návyky, pracuje s výtvarným a pracovným materiálom pri tvorbe tematických výrobkov.

Umenie a kultúra

Dieťa: výtvare vyjadruje ľudskú postavu, pohybom, hudbou alebo dramatizáciou vyjadruje emócie a telesné pocity, spieva piesne a recituje básne so zdravotnou alebo adventnou tematikou, podieľa sa na tvorbe adventnej výzdoby.

Zdravie a pohyb

Dieťa: uplatňuje hygienické a sebaobslužné návyky, vykonáva zdravotné cvičenia a pohybové hry, uvedomuje si význam pohybu a pobytu vonku pre zdravie, dodržiava pravidlá bezpečného správania pri pohybe a hrách, rozvíja hrubú a jemnú motoriku.

DECEMBER

Obsahový celok: Adventný čas

Priraďované výkonové štandardy podľa vzdelávacích oblastí

Jazyk a komunikácia

Dieťa: počúva vianočné a adventné príbehy, rozpráva o svojich zážitkoch a tradíciách v rodine, recituje básne, riekanky a texty primerané veku, vyjadruje priania, pocity a dojmy zo sviatočných udalostí, rozvíja slovnú zásobu v témach Mikuláš, advent, Vianoce, tradície.

Matematika a práca s informáciami

Dieťa: triedi ozdoby a predmety podľa farby, tvaru a veľkosti, vytvára jednoduché vzory pri zdobení,

porovnáva množstvo predmetov, orientuje sa v postupnosti adventného obdobia, skladá, konštruuje a dotvára jednoduché priestorové alebo plošné kompozície.

Človek a príroda

Dieťa: pozoruje zimné počasie a zmeny v prírode, vníma prírodné materiály využiteľné pri tvorbe výzdoby, rozlišuje šetrné a nešetrné zaobchádzanie s materiálom, chápe význam šetrenia a opätovného využívania materiálov primerane veku.

Človek a spoločnosť

Dieťa: poznáva niektoré adventné a vianočné zvyky a tradície, prejavuje radosť z obdarovania a spoločného prežívania sviatkov, spolupracuje pri príprave spoločných aktivít, uplatňuje ohľaduplné a priateľské správanie, rešpektuje odlišnosti v prežívaní sviatkov v rodinách.

Človek a svet práce

Dieťa: zhotovuje jednoduché ozdoby, darčeky a dekorácie, pracuje s papierom, prírodným a recyklovateľným materiálom, dodržiava jednoduchý pracovný postup, šetrne používa pracovné pomôcky a materiál.

Umenie a kultúra

Dieťa: spieva koledy a piesne s vianočnou tematikou, zapája sa do hudobno-pohybových a dramatických činností, výtvarne vyjadruje sviatočnú atmosféru, podieľa sa na príprave vystúpenia alebo spoločného programu, využíva rôzne výtvarné techniky a materiály.

Zdravie a pohyb

Dieťa: zapája sa do pohybových a hudobno-pohybových hier, rozvíja jemnú motoriku pri tvorbe ozdôb a darčiekov, dodržiava bezpečnosť pri pracovných činnostiach, uplatňuje spoločenské a hygienické návyky pri sviatočných aktivitách.

JANUÁR

Obsahový celok: Zima, zimička

Priraďované výkonové štandardy podľa vzdelávacích oblastí

Jazyk a komunikácia

Dieťa: opisuje zimnú prírodu a zimné počasie, pomenúva zimné hry, oblečenie, zvieratá a prírodné javy, rozpráva o zážitkoch zo zimy, počúva príbehy, básne a riekanky so zimnou tematikou, vyjadruje jednoduché zistenia z pozorovania snehu, ľadu a vody.

Matematika a práca s informáciami

Dieťa: orientuje sa v časových vzťahoch dňa, týždňa a ročných období, usporadúva obrázky podľa časovej postupnosti, porovnáva veľkosť, množstvo a vlastnosti predmetov, triedi obrázky alebo predmety podľa ročného obdobia, rieši jednoduché úlohy s priestorovou orientáciou pri pohybových hrách.

Človek a príroda

Dieťa: poznáva typické znaky zimy, pozoruje sneh, ľad, vodu a ich zmeny, skúma jednoduché prírodné javy súvisiace s topením a tuhnutím, poznáva život vtákov a voľne žijúcich zvierat v zime, prejavuje záujem o starostlivosť o zvieratá v zime, vníma vzťahy medzi počasím, prírodou a životom človeka.

Človek a spoločnosť

Dieťa: orientuje sa v časových pojmoch dnes, včera, zajtra, rozlišuje pracovné a voľné dni primerane veku, uvedomuje si pravidelné striedanie ročných období, dodržiava pravidlá bezpečného správania pri zimných hrách.

Človek a svet práce

Dieťa: zapája sa do starostlivosti o krmidlo alebo prostredie pre vtáky, pracuje s prírodným a výtvarným materiálom, vytvára jednoduché zimné konštrukcie alebo modely, dodržiava jednoduchý pracovný postup.

Umenie a kultúra

Dieťa: výtvarne vyjadruje zimnú krajinu, spieva piesne a recituje básne so zimnou tematikou, pohybom vyjadruje zimné javy a hry, tvorí z rôznych materiálov na tému zima a zvieratá.

Zdravie a pohyb

Dieťa: zapája sa do zimných pohybových hier, zvláda primerané pohybové aktivity v rôznom prostredí, uplatňuje zásady bezpečnosti pri pobyte vonku, chápe význam primeraného oblečenia a pohybu pre zdravie, prekonáva primerané pohybové prekážky.

FEBRUÁR

Obsahový celok: Objavujeme svet okolo nás

Priradené výkonové štandardy podľa vzdelávacích oblastí

Jazyk a komunikácia

Dieťa: rozpráva o fašiangoch, karnevale, povolaniach, vlasti a vesmíre, opisuje obrázky, predmety, masky a pracovné činnosti, kladie otázky a hľadá odpovede primerane veku, počúva príbehy a informačné texty primerané deťom, rozvíja slovnú zásobu v témach tradície, povolania, Slovensko, vesmír.

Matematika a práca s informáciami

Dieťa: triedi obrázky a predmety podľa tematických skupín, orientuje sa na elementárnej úrovni v mape, glóbose alebo obrazovom materiáli, porovnáva veľkosť, tvar a počet predmetov, skladá a konštruje jednoduché modely, postupuje podľa jednoduchých pokynov a obrazových návodov.

Človek a príroda

Dieťa: prejavuje zvedavosť pri poznávaní vesmíru, Slnka, Mesiaca, hviezd a planét, pozoruje oblohu a opisuje svoje zistenia, rozlišuje deň a noc v súvislosti s pozorovaním prírody, vníma rozmanitosť sveta a prírodného prostredia.

Človek a spoločnosť

Dieťa: poznáva fašiangové tradície a karneval ako súčasť kultúrneho života, poznáva Slovensko ako svoju vlasť, primerane veku poznáva obec, región, hlavné mesto a niektoré symboly vlasti, poznáva význam práce ľudí a rôznych povolaní, prejavuje úctu k práci druhých.

Človek a svet práce

Dieťa: zhotovuje masky, škrabošky a tematické výrobky, napodobňuje rôzne pracovné činnosti v námetových hrách, poznáva pracovné nástroje a pomôcky, konštruje jednoduché modely súvisiace s témou vesmíru alebo dopravy, dodržiava pracovný postup primerane svojim možnostiam.

Umenie a kultúra

Dieťa: zapája sa do karnevalových, hudobných a pohybových aktivít, dramaticky stvárňuje roly a povolania, výtvarne tvorí masky a tematické práce, pohybom a hudbou vyjadruje radosť, rytmus a fantáziu, oboznamuje sa s piesňami, riekankami alebo symbolmi súvisiacimi s témou.

Zdravie a pohyb

Dieťa: zapája sa do pohybových a tanečných hier, rozvíja koordináciu pohybov pri karnevalových aktivitách, uplatňuje bezpečnosť pri pohybe v skupine, rozvíja jemnú motoriku pri výrobe masiek a pracovných činnostiach.

MAREC

Obsahový celok: Rozprávkový príchod jari

Priradené výkonové štandardy podľa vzdelávacích oblastí

Jazyk a komunikácia

Dieťa: počúva rozprávky, príbehy, básne a riekanky, rozpráva o literárnych postavách, dejí a ilustráciách, reprodukuje krátky text alebo jeho časť primerane veku, dramatizuje rozprávku alebo jednoduchý príbeh, prejavuje záujem o knihy a písanú reč, rozvíja predčitateľskú gramotnosť.

Matematika a práca s informáciami

Dieťa: usporadúva obrázky podľa deja alebo časovej postupnosti, triedi jarne kvety, zvieratá a mláďatá podľa znakov, porovnáva veľkosť, počet a vlastnosti predmetov, vytvára jednoduché vzory z prírodnín alebo dekorácií, orientuje sa v jednoduchých obrazových informáciách.

Človek a príroda

Dieťa: pozoruje zmeny v jarnej prírode, poznáva niektoré jarne kvety, rastliny a ovocné stromy, poznáva domáce zvieratá a ich mláďatá, uvedomuje si potrebu starostlivosti o rastliny a živočíchy, rozlišuje bezpečné a nebezpečné správanie pri kontakte so zvieratami, vníma prebúdžanie prírody na jar.

Človek a spoločnosť

Dieťa: poznáva jarne a veľkonočné tradície, prejavuje úctu ku kultúrnym a regionálnym zvykom, spolupracuje pri spoločných činnostiach, vyjadruje svoje zážitky a pocity z príbehov, tradícií a prírody.

Človek a svet práce

Dieťa: stará sa o zasadené semienka alebo rastliny, pracuje s knihou, bábkou, prírodninami a výtvarným materiálom, zhotovuje jarne a veľkonočné dekorácie, dodržiava jednoduchý pracovný postup, rozvíja jemnú motoriku pri zdobení a tvorbe.

Umenie a kultúra

Dieťa: dramatizuje rozprávky a príbehy, výtvarne vyjadruje rozprávkové a jarne motívy, spieva piesne a recituje básne s jarnou tematikou, zapája sa do hudobno-pohybových hier, tvorivo používa farby, tvary, línie a materiály.

Zdravie a pohyb

Dieťa: zapája sa do pohybových hier s jarnou tematikou, rozvíja pohybové schopnosti pri pobyte vonku, bezpečne sa pohybuje v prírodnom prostredí, rozvíja jemnú motoriku pri práci s knihou, bábkou, nožnicami, papierom a dekoráciami.

APRÍL

Obsahový celok: Staráme sa o prírodu

Priradené výkonové štandardy podľa vzdelávacích oblastí

Jazyk a komunikácia

Dieťa: rozpráva o prírode, vtákoch, vode, Zemi a prírodných javoch, opisuje svoje pozorovania a jednoduché pokusy, formuluje otázky k pozorovaným javom, počúva informačné texty, príbehy a básne s environmentálnou tematikou, vyjadruje svoje skúsenosti s ochranou prírody.

Matematika a práca s informáciami

Dieťa: triedi odpad, prírodniny a predmety podľa zadaných vlastností, porovnáva výsledky jednoduchých pokusov, usporadúva obrázky alebo predmety podľa postupnosti deja, orientuje sa v jednoduchých symboloch, obrázkoch, mape alebo glóbose, rieši jednoduché problémové úlohy v bádateľských činnostiach.

Človek a príroda

Dieťa: poznáva niektoré druhy vtákov a ich spôsob života, skúma vybrané prírodné javy primerane veku, poznáva význam vody, pôdy, vzduchu, rastlín a živočíchov, uvedomuje si význam ochrany životného prostredia, prejavuje ohľaduplný vzťah k prírode, chápe potrebu triedenia odpadu a šetrenia prírodných zdrojov, pozoruje život pri vode a bezpečné správanie v jej okolí.

Človek a spoločnosť

Dieťa: spolupracuje pri environmentálnych aktivitách, dodržiava pravidlá bezpečného správania pri pobyte v prírode a pri vode, uvedomuje si, že človek svojim správaním ovplyvňuje prostredie, zapája sa do starostlivosti o prostredie materskej školy.

Človek a svet práce

Dieťa: pracuje s prírodným, odpadovým a recyklovateľným materiálom, zapája sa do triedenia odpadu, používa jednoduché pomôcky pri pozorovaní a pokusoch, vytvára výrobky s environmentálnou tematikou, stará sa o rastliny a prostredie triedy alebo školského dvora.

Umenie a kultúra

Dieťa: výtvarne vyjadruje prírodu, Zem, vodu a vtáky, tvorí z prírodnín a recyklovateľného materiálu, hudbou, pohybom alebo dramatizáciou vyjadruje prírodné deje, zapája sa do piesní, básní a hier s prírodnou tematikou.

Zdravie a pohyb

Dieťa: pohybuje sa bezpečne v prírodnom prostredí, zapája sa do hier a pohybových aktivít vonku, dodržiava bezpečnostné pravidlá pri vode, rozvíja jemnú motoriku pri pokusoch, triedení, tvorbe a práci s materiálom.

MÁJ

Obsahový celok: Rozkvitnutý máj

Priraďované výkonové štandardy podľa vzdelávacích oblastí

Jazyk a komunikácia

Dieťa: rozpráva o svojej rodine, mame, otcovi a blízkych osobách, vyjadruje city, vďaku a zážitky súvisiace s rodinou, počúva príbehy, básne a piesne o rodine a prírode, opisuje hmyz, kvety, lúku a vodné prostredie, rozvíja slovnú zásobu v témach rodina, mama, hmyz, lúka, voda.

Matematika a práca s informáciami

Dieťa: triedi členov rodiny podľa vzťahov primerane veku, triedi hmyz, kvety a prírodniny podľa vybraných znakov, porovnáva veľkosť, počet a vlastnosti predmetov, vytvára jednoduché vzory a kompozície, orientuje sa v jednoduchých obrázkových informáciách.

Človek a príroda

Dieťa: pozoruje kvety, trávu, lúku a hmyz, poznáva niektoré druhy hmyzu a ich význam v prírode, vníma spojitosti medzi rastlinami a živočíchmi, rozlišuje bezpečné a opatrné správanie pri kontakte s hmyzom, poznáva význam vody pre človeka, rastliny a živočíchy, prejavuje záujem o ochranu prírody.

Človek a spoločnosť

Dieťa: poznáva členov rodiny a príbuzenské vzťahy, vníma rodinu ako miesto istoty, bezpečia a lásky, vyjadruje úctu a vďaku rodičom, rešpektuje odlišnosti medzi rodinami, spolupracuje pri príprave spoločných aktivít.

Človek a svet práce

Dieťa: zhotovuje darček alebo výtvarnú prácu pre mamu alebo rodinu, pracuje s prírodninami a rôznymi materiálmi, používa jednoduché pomôcky na pozorovanie hmyzu, dodržiava pracovný postup pri tvorbe výrobkov, zapája sa do starostlivosti o rastliny.

Umenie a kultúra

Dieťa: spieva piesne a recituje básne o mame, rodine a prírode, výtvarne vyjadruje rodinu, kvety, lúku a hmyz, zapája sa do hudobno-pohybových a dramatických činností, tvorí darčeky, pozdravy a dekorácie, vyjadruje city prostredníctvom umeleckých prostriedkov.

Zdravie a pohyb

Dieťa: rozvíja pohybové schopnosti pri hrách vonku, uplatňuje bezpečné správanie pri vode, podľa podmienok školy sa adaptuje na vodné prostredie, rozvíja sebadôveru pri pohybových aktivitách, uplatňuje hygienické a bezpečnostné návyky.

JÚN

Obsahový celok: Vítame leto

Priraďované výkonové štandardy podľa vzdelávacích oblastí

Jazyk a komunikácia

Dieťa: rozpráva o zážitkoch zo školského roka, opisuje letné činnosti, hry, kamarátov a zvieratá, vyjadruje pocity pri rozlúčke so škôlkou, počúva príbehy o deťoch, kamarátstve, zvieratách a lete, rozvíja slovnú zásobu v témach leto, kamaráti, deti sveta, ZOO, rozlúčka.

Matematika a práca s informáciami

Dieťa: triedi zvieratá podľa prostredia, vzhľadu alebo iných znakov, porovnáva veľkosť, počet a vlastnosti predmetov, orientuje sa v jednoduchých obrazových informáciách, rieši jednoduché úlohy pri hrách, súťažiach a pohybových aktivitách, usporadúva zážitky alebo obrázky podľa časovej postupnosti.

Človek a príroda

Dieťa: poznáva niektoré exotické zvieratá a ich mláďatá, rozlišuje prostredie, v ktorom zvieratá žijú, uvedomuje si potrebu ochrany živočíchov, rozlišuje bezpečné a nebezpečné správanie pri kontakte so zvieratami, vníma znaky leta a zmeny v prírode.

Človek a spoločnosť

Dieťa: rozvíja kamarátstvo, toleranciu a rešpekt k iným deťom, uvedomuje si, že deti sa môžu líšiť vzhľadom, jazykom, kultúrou alebo prostredím, chápe, že každé dieťa potrebuje lásku, bezpečie, hru a prijatie, spolupracuje pri spoločných hrách, oslavách a rozlúčkových aktivitách, vyjadruje svoje zážitky, pocity a očakávania pred prechodom do základnej školy.

Človek a svet práce

Dieťa: zhotovuje výrobky a výtvarné práce s letnou alebo zvieracou tematikou, pracuje s obrázkami, knihami, encyklopédiami a materiálom, dodržiava jednoduchý pracovný postup, šetrne používa pomôcky, hračky a materiál, zapája sa do prípravy rozlúčkových aktivít.

Umenie a kultúra

Dieťa: výtvarne vyjadruje leto, kamarátstvo, zvieratá a zážitky zo škôlky, spieva piesne a recituje básne k rozlúčke a letným témam, dramaticky alebo pohybom vyjadruje zážitky a príbehy, zapája sa do hudobno-pohybových hier a spoločného programu.

Zdravie a pohyb

Dieťa: zapája sa do letných pohybových, športových a kooperatívnych hier, dodržiava pravidlá bezpečného pohybu na školskom dvore a pri pobyte vonku, rozvíja obratnosť, vytrvalosť, koordináciu a spoluprácu, zvláda primerané pohybové výzvy, uplatňuje návyky zdravého životného štýlu počas letného obdobia. Záverečná poznámka k prílohe

Priradenie výkonových štandardov k obsahovým celkom je orientačné a otvorené. Učiteľky môžu výkonové štandardy v rámci plánovania výchovno-vzdelávacej činnosti dopĺňať, opakovať alebo presúvať podľa aktuálnych potrieb detí, ich rozvojovej úrovne, záujmov, počasia, ročného obdobia a podmienok materskej školy.

Výkonové štandardy sa v materskej škole dosahujú prirodzene, prostredníctvom hry, zážitkového učenia, priameho pozorovania, pohybových, hudobných, výtvarných, pracovných, dramatických, komunikačných, bádateľských a praktických činností.

Všetky obsahové celky integrujú všetky vzdelávacie oblasti štátneho vzdelávacieho programu a podporujú celostný rozvoj osobnosti dieťaťa.

Príloha č. 3

ENVIROMENTÁLNY PROGRAM MATERSKEJ ŠKOLY

JESEŇ

Premena stromu:

Ciele:

- pozorovať, zaznamenávať a pomenovať zmeny na vybranom strome na školskom dvore,
- vytvárať fotodokumentáciu počas celého roka,
- poukazovať na význam stromov pre človeka, prebúdzat' citový vzťah k prírode,
- poskytovať základné poznatky o správnom a nesprávnom vzťahu a správaní sa človeku k životnému prostrediu,
- hodnotiť prírodné prostredie.

Návšteva lesa:

Ciele:

- zbierať prírodniny a pracovať s nimi,
- vytvárať pocit zodpovednosti za životné prostredie,
- pozorovať rastliny, stromy,
- zvládnuť turistickú vychádzku do blízkeho prírodného okolia.

Jesenné upratovanie školského dvora: hrabanie lístia, zbieranie opadaných konárov, upratovanie záhonov na školskom dvore, vysádzanie cibuliek trvaliek.

Ciele:

- prakticky uplatniť návyky starostlivosti o prírodu (nezahadzovať odpadky, hrabať lístie atď.),
- rozprávať pocity, zážitky, dojmy zo starostlivosti o prírodu a zobraziť ich,
- zachovať v pracovných a technických činnostiach návyky poriadku a čistoty.

Týždeň jablčka: aktivity zamerané na zdravú výživu, význam dennej konzumácie ovocia, rôzne možnosti spracovania a využitia jablka.

Ciele:

- z prírody poznať, opísať a rozlíšiť vybrané rastliny,
- uvedomiť si a vedieť zdôvodniť význam starostlivosti o rastliny,
- poznať, opísať a rozlíšiť stromy a kríky a zdôvodniť ich odlišnosť a jedinečnosť,
- hodnotiť prírodné prostredie,
- prejsť vzťah a ochranné postoje k prírodnému prostrediu a stvárať ich prostredníctvom rôznych umeleckých výrazových prostriedkov.

Pohybové aktivity na školskom dvore.

Šarkaniáda.

Ciele:

- zvládnuť na elementárnej úrovni špeciálne pohybové zručnosti a schopnosti,
- zaujať adekvátne postoje k pohybu a športovým aktivitám.

Lampiónový sprievod:

Ciele:

- oslava dňa materských škôl.

ZIMA:

Premena stromu: pozorovanie vybraného stromu na školskom dvore, jeho fotodokumentácia počas celého roka.

Ciele:

- zdôvodniť význam prírodného prostredia na základe pozorovania a zážitkov,
- pozorovať, zaznamenávať a pomenovať zmeny na vybranom strome na školskom dvore,
- vytvárať fotodokumentáciu počas celého roka,
- poukazovať na význam stromov pre človeka, prebúdzajúci citový vzťah k prírode,
- poskytovať základné poznatky o správnom a nesprávnom vzťahu a správaní sa človeku k životnému prostrediu,

- hodnotiť prírodné prostredie.

Návšteva poľovníka, miestnej horárne: prehlbovanie ochranárskeho vzťahu detí k zvieratám, oboznámenie so starostlivosťou horára o lesné zvieratá počas zimy.

Ciele:

- zdôvodniť význam prírodného prostredia na základe pozorovania a zážitkov,
- prejať vzťah a ochranárske postoje k prírodnému prostrediu.

Vtáčiky v zime: pozorovanie a kŕmenie vtáčikov do kŕmidiel na školskom dvore.

Ciele:

- rozvíjať pozitívny vzťah k živočíchom,
- prejať záujem o starostlivosť o zvieratá,
- opísať podmienky starostlivosti o zvieratá,
- sústrediť sa na činnosť na základe vôľových vlastností.

Zimné aktivity na školskom dvore s pohybovým zameraním.

Ciele:

- pohybovať sa rôznymi spôsobmi medzi prírodnými alebo umelými prekážkami,
- zvládnuť na elementárnej úrovni špeciálne pohybové zručnosti a schopnosti.

Sánkovačka, Stavanie snehuliaka, Lyžiarsky výcvik.

Ciele:

- zvládnuť na elementárnej úrovni špeciálne pohybové zručnosti a schopnosti,
- zaujať adekvátne postoje k pohybu a športovým aktivitám,
- modifikovať pohyb v zmenených podmienkach alebo v problémových situáciách,
- pohybovať sa rôznymi spôsobmi medzi prírodnými alebo umelými prekážkami.

JAR:

Premena stromu: pozorovanie vybraného stromu na školskom dvore, jeho fotodokumentácia počas celého roka.

Ciele:

- pozorovať, zaznamenávať a pomenovať zmeny na vybranom strome na školskom dvore,
- vytvárať fotodokumentáciu počas celého roka,
- poukazovať na význam stromov pre človeka, prebúdzajúci citový vzťah k prírode,
- poskytovať základné poznatky o správnom a nesprávnom vzťahu a správaní sa človeku k životnému prostrediu,
- hodnotiť prírodné prostredie.

Naša záhradka: siatie semien, sadenie cibuliek a priesad do záhonov na školskom dvore, úprava hriadok, polievanie záhonov, pozorovanie klíčenia semienok a rastu rastlín.

Ciele:

- z prírody poznať, opísať a rozlíšiť vybrané rastliny,
- uvedomiť si a vedieť zdôvodniť význam starostlivosti o rastliny,
- poznať, opísať a rozlíšiť stromy a kríky a zdôvodniť ich odlišnosť a jedinečnosť.

Včielky: návšteva včelárov.

Ciele:

- rozlíšiť a určiť na základe priameho alebo sprostredkovaného pozorovania niektoré zvieratá,
- zaujať pozitívne postoje k zvieracej ríši,
- poznať nebezpečenstvo vyplývajúce z dotýkania sa neznámych zvierat,
- určiť niektoré pozorovateľné spojitosti medzi rastlinnou a živočíšnou ríšou,
- uvedomiť si a vedieť zdôvodniť význam starostlivosti o zvieratá.

Motýlia farma: pozorovanie jednotlivých etáp života motýľa, vypustenie motýľa do prírody.

Ciele:

- rozlíšiť a určiť na základe priameho alebo sprostredkovaného pozorovania zvieratá,
- zaujať pozitívne postoje k zvieracej ríši,
- určiť niektoré pozorovateľné spojitosti medzi rastlinnou a živočíšnou ríšou,
- uvedomiť si a vedieť zdôvodniť význam starostlivosti o zvieratá,
- prakticky uplatniť návyky starostlivosti o zvieratá,
- prejsť vzťah a ochranné postoje k prírodnému prostrediu a stvárať ich prostredníctvom rôznych umeleckých výrazových prostriedkov.

Mesiac lesov: vychádzka do lesa, pozorovanie prostredia v lese.

Ciele:

- pozorovať rastliny, stromy,
- zbierať prírodniny a pracovať s nimi,
- vytvárať pocit zodpovednosti za životné prostredie,
- zvládnuť turistickú vychádzku do blízkeho prírodného okolia.

Veľkonočné tvorivé dielne.

Ciele:

- prejsť zručnosti a praktickú tvorivosť pri vytváraní produktov z prírodnín.

Iné plánované aktivity:

Návšteva hvezdárne.

Plavecký výcvik.

Deň rodiny.

Dentálna hygienička

Logopedická depistáž

Divadlo

Návšteva knižnice

Návšteva pána knihovníka z antikvariátu Madokyš, Martin „Prezidenta republiky Janka Hraška“

Policajt, môj kamarát

Dobrovoľní hasiči

Návšteva medikov, liečenie medvedíkov.

Veľkonočná šibačka

Skauti, ochranári prírody.

Sokoliari

Návšteva múzea Andrea Kmeťa

Návšteva s kanisterapeuta/kanisterapeutky
Návšteva kasární v MT
Návšteva dopravného ihriska
Návšteva klauna počas karnevalu
Prechádzka k rybníku Košúty
Svetový deň Zeme, spoluúčasť na výsadbe stromov
Starostlivosť o zvieratká v zime, zhotovenie krmidiel pre vtáčikov
Lesná pedagogika, účasť lesných pedagógov na vzdelávaní detí
Starostlivosť o hmyz, hmyzí domček.
Pestovanie a starostlivosť o izbové rastliny, kvety, vyvýšené záhony.
Environmentálny projekt „Separácia odpadu“

Použitá literatúra:

1. *Adaptácie výkonových štandardov.* 2016, Bratislava.
2. *Miňová, M: Pedagogické diagnostikovanie v materskej škole.* 2015, Prešov: Rokus, 182 s. ISBN 978-80-8951040-5.
3. *Pospíšilová, P.: Implementácia environmentálnej výchovy v materskej škole prostredníctvom edukačných aktivít s dôrazom na trvalo udržateľný rozvoj.* Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum. 2014
4. *Príručka na tvorbu školských vzdelávacích programov pre materské školy.* Bratislava: MPC. ISBN 978-80-8052-324-4.
5. *Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách,* 2016. Bratislava: Štátny pedagogický ústav.
6. *Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.*
7. *Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.*
8. *Zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.*
9. *Zákon č. 209/2019 Z. z. ,ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.*